

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Dotace poskytované územním samosprávným celkům z fondů Evropské unie

Subsidies from the European Funds Granted to the Territorial Self-administration Units

Student: Bc. Eva Kupková

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Michal Kozieł

Ostrava 2014

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Eva Kupková**

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: 6208T011 Ekonomika a právo v podnikání

Téma: **Dotace poskytované územním samosprávným celkům z fondů Evropské unie**
Subsidies from the European Funds Granted to the Territorial Self-administration Units

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Strukturální fondy Evropské unie a jejich specifikace
 3. Postup získávání a poskytování dotací z fondů Evropské unie pro Českou republiku
 4. Využití fondů Evropské unie pro konkrétní obecní projekt
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

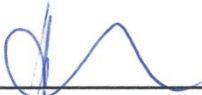
- BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.
- MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister, 2009. 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5.
- TOMÁŠEK, Michal et al. *Právo Evropské unie*. 1. vyd. Praha: Leges, 2013. 496 s. ISBN 978-80-87576-53-3.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Michal Koziel**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 25.04.2014

JUDr. Bohuslav Halfar
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.“

V Ostravě dne24.4.2014.....

.....Bc. Eva Kupková.....
Bc. Eva Kupková

Obsah

1 ÚVOD	6
2 STRUKTURÁLNÍ FONDY EVROPSKÉ UNIE A JEJICH SPECIFIKACE.....	9
2.1 Regionální politika EU	9
2.1.1 Principy regionální politiky EU	11
2.2 Regionální politika v programovém období 2007 - 2013	13
2.2.1 Cíle pro období 2007 – 2013	13
2.2.2 Nástroje regionální politiky pro období 2007 – 2013	16
2.2.3 Finanční perspektiva EU pro období 2007 – 2013.....	16
2.3 Strukturální fondy a Fond soudržnosti	18
2.3.1 Evropský fond regionálního rozvoje	19
2.3.2 Evropský sociální fond.....	20
2.3.3 Fond soudržnosti	21
2.4 Regionální politika v programovém období 2014 – 2020.....	22
2.4.1 Strategie Evropa 2020	23
2.4.2 Nástroje a cíle pro období 2014 - 2020	24
2.4.3 Finanční perspektiva pro období 2014 - 2020.....	25
2.4.4 Regionální politika v ČR pro období 2014 – 2020, její příprava a situace v souvislosti s minulým obdobím.....	27
2.5 Rozdílnosti v období 2007 – 2013 a 2014 - 2020	29
2.6 Právní pohled na souvislosti s regionální politikou	31
3 POSTUP ZÍSKÁVÁNÍ A POSKYTOVÁNÍ DOTACÍ Z FONDŮ EVROPSKÉ UNIE PRO ČESKOU REPUBLIKU	33
3.1 Projektový cyklus při získávání prostředků z fondů Evropské unie	34
3.1.1 Projektový záměr – identifikace a formulace.....	36
3.1.2 Příprava projektu a metodické nástroje	37
3.1.3 Posouzení, schválení a výběr žádosti	39

3.1.4	Financování a vyjednávání	39
3.1.5	Realizace projektu a jeho monitoring.....	40
3.1.6	Ukončení a hodnocení projektu.....	41
3.1.7	Chyby v projektech	41
3.2	Vybraná pravidla pro tvorbu projektové žádosti	42
3.3	Projektová žádost, její struktura a logistika podání.....	44
3.3.1	Struktura projektové žádosti.....	45
3.3.2	Předložení projektové žádosti	46
4	VYUŽITÍ FONDŮ EVROPSKÉ UNIE PRO KONKRÉTNÍ OBECNÍ PROJEKT.....	48
4.1	Metodika.....	49
4.2	Charakteristika obce Kokory.....	50
4.2.1	Od historie po současnost.....	50
4.2.2	SWOT analýza obce Kokory.....	52
4.3	Dotační činnost obce Kokory	54
4.4	LVIII. výzva Ministerstva životního prostředí.....	55
4.4.1	Operační program Životní prostředí	58
4.5	Přípravná fáze k projektu „Využití biologicky rozložitelného odpadu v obci Kokory“	59
4.5.1	Dotazníkové šetření zájmu v obci Kokory	59
4.5.2	Projektový záměr.....	61
4.6	Žádost o poskytnutí podpory a její kompletace	66
4.7	Postup obce Kokory po odeslání žádosti o poskytnutí podpory	70
4.8	Hodnocení efektivity projektu a jeho přínosy pro cílovou skupinu	71
5	ZÁVĚR.....	73
	Seznam použité literatury a prameny	75
	Seznam zkratk	83
	Seznam obrázků	
	Seznam tabulek	

Seznam grafů

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

1 ÚVOD

Rok 2004 představoval pro Českou republiku krok k realizaci jedné z hlavních zahraničněpolitických priorit. Během téměř desetiletého působení České republiky v Evropské unii získala naše republika nespočet možností k čerpání finančních prostředků v rámci regionální a strukturální politiky. Prostřednictvím hlavních nástrojů, strukturálních fondů a Fondu soudržnosti, tak dochází ke snižování disparity jak regionů České republiky, tak regionů Evropské unie a jednotlivých členských zemí Evropské unie a to za účelem rovnoměrného rozvoje.

Poskytování investic ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v programovém období 2007 - 2013 ve své relativní důležitosti stouplo. V souvislosti se současnou hospodářskou situací a stále se snižujícím množstvím zdrojů z veřejného sektoru se dá očekávat posílení významu finančních nástrojů v politice soudržnosti programového období 2014 - 2020. Toto nové programové období je zacíleno mimo jiné na zvyšování účelné a také účinné alokace veřejných zdrojů, ale také na díry na trhu a to vše v souladu se Strategií Evropa 2020 a prioritními cíli politiky soudržnosti.

Alokace zdrojů ze strukturálních fondů Evropské unie je směřována jak na vyšší územní samosprávné celky, tak na obce, malé a střední podniky, organizace neziskového typu, fyzické osoby atd. A právě pro obce, základní územní samosprávné celky, představují dotace ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti vhodný prostředek pro pomoc v rámci ekonomicko-sociálního rozvoje obcí a odstranění disparity. Byť právě v posledních letech vyvstávají problémy s nedostatečným množstvím financí k zabezpečení chodu obce a jejího následného rozvoje. Z toho plyne i důvod volby tohoto tématu - detailněji nahlédnout na proces získávání dotací z fondů Evropské unie pro konkrétní obec a částečně se podílet vlastní součinností na tomto procesu v rámci konkrétního projektu. Právě v dnešní moderní společnosti je důležité držet krok s trendy a rozvojem byť i těch nejmenších samosprávných celků a udržovat tak život občanů v obcích na co nejlepší úrovni.

Dotační politika v dobíhajícím programovém období 2007 - 2013 byla a ještě je velmi významným a klíčovým prvkem pro rozvoj mnoha obcí, podniků i osob. **Cílem** diplomové práce je na základě získaných informací, týkajících se dotační politiky fondů Evropské unie, projektového postupu a postupu podání žádosti o dotaci, aplikovat získané skutečnosti v rámci využití fondů Evropské unie pro obec Kokory v Olomouckém kraji. Aplikace spočívá

v celkovém zpracování projektového záměru k novému projektu s názvem „Využití biologicky rozložitelného odpadu v obci Kokory“, dále ve zpracování analýzy potenciálu produkce odpadů a v úplném vypracování žádosti o poskytnutí dotace na tento projekt, která je stěžejní částí práce. Současně je cílem i zhodnotit efektivitu budoucí realizace projektu v případě, že bude žádost úspěšná a míru přínosu získané dotace v rámci obce, a do určité míry se osobně podílet na postupných krocích, vedoucích ke zlepšení životní úrovně v dané obci. Samotný projekt nebyl ze strany obce v minulosti nijak plánován a nápad na jeho vznik a realizaci vzešel v průběhu psaní této diplomové práce.

Pro teoreticko-metodickou část práce je použita metoda deskripce a komparace s časovým a věcným kritériem. Metoda deskripce je charakteristická pro popisy předmětů, situací a jevů. Metoda komparace slouží pro nalezení shodných nebo rozdílných znaků dvou a více předmětů situací a jevů. Pro aplikačně-ověřovací část práce a pro následné dosažení cílů práce je použita metoda systémové analýzy, dedukce a metoda popisné statistiky. Metoda analýzy spočívá v rozložení zkoumaného jevu na jednotlivé části, které jsou předmětem zkoumání, s cílem poznat jednotlivé prvky systému, konkrétně systémová analýza slouží k nahlížení na zkoumaný jev jako na systém. Pomocí metody dedukce se postupuje od obecného ke zvláštnímu a umožňuje, jak se daný jev zachová ve vztahu ke svému prostředí. Pro primární sběr dat k aplikační části práce je využit dotazník a studium dokumentů.

Základní strukturu práce tvoří tři na sebe navazující kapitoly, z nichž kapitoly druhá a třetí v pořadí jsou součástí teoreticko-metodické části a kapitola poslední, v pořadí již čtvrtá, je charakteristická svým aplikačně-ověřovacím účelem.

Druhá kapitola se věnuje regionální politice a jejím nástrojům - fondům Evropské unie, jejich právní úpravě, jednotlivým druhům a jejich specifikaci. Část o regionální politice je blíže rozebrána jak pro programové období 2007 – 2013, tak pro období 2014 – 2020 a to vše v následné komparaci.

Třetí kapitola je zaměřena na postup poskytování a získávání dotací z těchto fondů pro Českou republiku a obce, na projektový cyklus a na tvorbu projektové žádosti se zaměřením na Operační program Životní prostředí.

Čtvrtá kapitola vychází z teoretických částí předchozích kapitol a ty jsou prakticky aplikovány při vypracování žádosti o dotaci na projekt, spočívající v lepším využití

biologicky rozložitelného odpadu v obci Kokory. Nedílnou součástí této kapitoly je i krátké představení obce, její dotační činnosti v minulých letech, společně se SWOT analýzou obce. Závěrem je zhodnocení možné úspěšnosti žádosti o dotaci, efektivnosti projektu a jeho přínosů při realizaci v budoucnu.

2 STRUKTURÁLNÍ FONDY EVROPSKÉ UNIE A JEJICH SPECIFIKACE

Evropská unie (EU) představuje mezinárodní instituci, která je tvořena sdružením demokratických evropských zemí. Není pouhou organizací pro mezinárodní spolupráci a ani institucí, která by nahradila stávající státy. Členské státy přenesly část své suverenity na společně vytvořené orgány EU, prostřednictvím nichž dochází k uskutečňování cílů EU a rozhodování o záležitostech, týkající se společného zájmu.

Z hlediska právní struktury není EU federálním státem, ani pouhou konfederací států. Je novým typem struktury, které neodpovídá žádná tradiční právní kategorie.¹ Jedinečný politický systém EU se vyvíjí přes 50 let. Evropská unie nemá právní subjektivitu ani v jednom ze třech kategorií práva – právu mezinárodním, vnitrostátním, komunitárním.²

K dosažení cílů EU využívá odpovídající nástroje - politiky EU. Politiky v tomto smyslu představují systém opatření, který charakterizuje a vymezuje společné zásady, metody a postupy při rozhodování v konkrétní, specificky dané oblasti vztahů. Tyto společné přístupy lze rozdělit na vnitřní a vnější. Mezi intraunijní politiky se řadí několik oblastí, z nichž jako tři nejdůležitější lze uvést sociální politiku, politiku na ochranu životního prostředí a politiku regionální. Jako další aktivity vnitřního trhu lze uvést i politiku na podporu zaměstnanosti nebo politiku podpory výzkumu a technologického rozvoje.³

2.1 Regionální politika EU

Evropská unie není tvořena jen sdružením národních států, nýbrž i regiony členských zemí. Právě tyto regiony mají v procesu integrace určitou roli a jsou jedním z důvodů pro existenci důležitého pilíře Společenství, kterým je regionální a strukturální politika EU (neboli Politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti⁴ či kohezní politika). Jejím cílem je orientace na snižování rozdílů mezi hospodářskou a sociální úrovní regionů v Evropě a představuje tak jednu z klíčových rolí pro budování jednotného trhu. EU se tak prostřednictvím

¹ TAUER, V., H. ZEMÁNKOVÁ a J. ŠUBRTOVÁ. *Získejte dotace z fondů EU: tvorba žádosti a realizace projektu krok za krokem: metodika, pravidla, návody*. Brno: Computer Press, 2009. s. 11-12.

² ONDŘEJ, Jan et. *Ekonomické a právní aspekty podnikání v Evropské unii*. Praha, 2007. s. 1-2.

³ SVOBODA, Pavel. *Úvod do evropského práva*. Praha: C.H. Beck, 2010. s. 280-285.

⁴ Dříve byla tato politika chápána dvourozměrně jako Politika hospodářské a sociální soudržnosti, jak ji členské státy stanovily v Jednotném evropském aktu z roku 1986. Návrh Lisabonské smlouvy dal této politice třetí rozměr s rozšířením o územní soudržnost.

této politiky snaží podporovat udržitelný hospodářský rozvoj, infrastrukturu, vysokou zaměstnanost. Tyto nerovnosti negativně působí na výkonnost ekonomiky celé EU a především na její politickou soudržnost. Proto někdy bývá regionální a strukturální politika označována i za politiku soudržnosti. Odpovědnost za procesní činnosti, které se váží ke strukturální politice, nesou dva klíčové subjekty. Jsou jimi orgány EU, které zajišťují koordinaci a harmonizaci politiky a členské státy, jejichž úkolem je tuto politiku realizovat.⁵

Společenství v počátcích své evropské integrace nevěnovalo problematice strukturální politiky v regionální sféře žádnou zvláštní pozornost. Ta byla orientována na cíle nově vzniklého uskupení a na budování celní unie. Situace se nezměnila ani v 60. letech minulého století, kdy se aktivity Společenství zaměřovaly na pokračování budování vnitřního trhu, společné měny a dokončení celní unie. Kohezní politika, jako jedna z nejvýznamnějších strategií EU, se svými počátky sahá k 70. letům minulého století, kdy do Evropského společenství vstoupily státy⁶, které byly charakteristické svou méně rozvinutou ekonomikou či poměrně silnými sociálními disparitami, které bylo nutno odstranit či snížit.⁷ Objevila se tak nová priorita vnitřního trhu, která se stala trvalou součástí politiky EU.

Jedním z klíčových kroků vzniku regionální politiky byla Thomsonova zpráva („Zpráva o regionálních problémech v rozšířeném Společenství“) předložena v květnu roku 1973. Lze ji pokládat za významný mezník v koncepci regionální politiky. Zpráva specifikuje důvody pro existenci regionální politiky, a rovněž zahrnuje směrnice, vedoucí ke zmírnění regionálních disparit. Významnou skutečností v Thomsonově zprávě je také definice příčin a charakteru regionální nerovnováhy. Na základě skutečností, vyplývajících z analýzy obsažené v Thomsonově zprávě, byly na summitu v roce 1972 předloženy návrhy na existenci a fungování regionální politiky. Obsahem zprávy bylo především to, že regionální politika Společenství nebude nahrazovat národní regionální politiku, ale bude ji pouze doplňovat a to tak, že bude docházet ke snižování disparit. V návrzích byl věnován i prostor, týkající se vzniku a mechanismu Fondu regionálního rozvoje, který bude poskytovat prostředky a to s ohledy na jednotlivé priority Společenství, nikoli na priority jednotlivých států. Hlavní finanční nástroje by měly představovat podpory formou dotace a způsob, jak účinně využívat zdrojů politiky při plnění cílů. Jednání o zřízení Evropského fondu regionálního rozvoje

⁵ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. s. 1.

⁶ Rozšíření Společenství o tři země: Velkou Británii, Dánsko a Irsko. Vstupem těchto zemí do Společenství vznikly difference. Nejvíce disparitními oblastmi byly ty, kde převažovalo zemědělství a v té době poklesla zaměstnanost v zemědělství. Zejména šlo o Irsko a italskou oblast Mezzogiorno.

⁷ NOVOTNÁ, Martina. *Regionální politika EU*. Ostrava, 2007. s. 57-59.

(European Regional Development Fund – ERDF), ve kterém by se prostředky soustřeďovaly a dále přerozdělovaly ve prospěch regionů, bylo v prosinci 1973 úspěšné a vedlo k založení fondu v roce 1974. ERDF se tak stal nosným instrumentem pro realizaci regionální politiky.⁸

Již v minulosti v rámci vývoje tohoto významného a rozsáhlého programu, kterým kohezní politika byla a stále je, bylo jednoznačné, že je nutné sjednocení přístupu k této intraunijní politice a to zejména prostřednictvím definování priorit, jejich koordinováním a také výraznějším nasazením prostředků ERDF při plnění podmínek pro jejich přiznání.

Regionální politika EU prošla jistým vývojem a jejím obsahem se zabývá několik dokumentů na unijní úrovni – Jednotný evropský akt, Smlouva o Evropské unii a navazující akty, např. Amsterodamská smlouva. Regionální politika byla za svou poměrně dlouhou dobu své existence několikrát reformována a během toho došlo např. k integraci regionální politiky a částí politiky sociální a zemědělské a klíčovým finančním nástrojem pro realizování tzv. strukturální politiky se staly strukturální fondy.⁹ Výsledkem reformy bylo zavedení principů regionální politiky a prvku střednědobého plánování regionálních programů. Místo jednoletých cyklů byla nově zavedena tato střednědobá období, nyní nazývaná programová období.

2.1.1 Principy regionální politiky EU

Regionální politika vychází z několika základních operačních principů (zásad). Tyto principy se promítají do fáze poskytování intervenční pomoci a do implementace projektů, které jsou spolufinancovány prostřednictvím regionální politiky.¹⁰

Zásady jsou brány v úvahu i v právní úpravě. Aktuální specifické zásady jsou vždy obsaženy v konkrétním nařízení Rady, které se váže k programovému období. První zmínka o zásadách se objevila v roce 1988 a to v souvislosti s reformou fondů. Jednotlivé podpory tak měly fungovat na základech čtyř hlavních metod strukturálních intervencí (principů), kterými byly principy koncentrace, programování, partnerství a adicionality.¹¹

⁸ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. s. 8-10, 109-110.

⁹ WOKOUN, René. *Strukturální fondy a obce*. Praha: ASPI, 2006. s. 11-12.

¹⁰ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister&Principal, 2009. s. 27.

¹¹ Legislativně byly tyto základní principy upraveny v Nařízení Rady (EHS) č. 2052/1988.

Postupem času byly zásady rozpracovány a rozšířeny o nové. Mezi základní principy politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti, které byly uplatňovány již v minulosti, jak bylo zmíněno výše, patří:

- princip partnerství,
- princip programování,
- princip adicionality,
- princip koncentrace.

Principy partnerství a programování se řadí mezi nejdůležitější principy. Princip *partnerství* je chápán na úrovni vertikální, kdy spolupráce vychází ze součinnosti Komise a členského státu, nebo na úrovni horizontální, která se týká spolupráce mezi partnery v rámci regionu nebo členského státu. Partnerství tak zahrnuje i subjekty typu obce, soukromé subjekty atd. Hlavním smyslem je umožnit i samotnému příjemci, aby se podílel na konkrétním rozdělení prostředků.

Princip *programování* je uplatňován dlouhodobě. V programovém období 2014 – 2020 je tato zásada legislativně zakotvena v Hlavě III – „Programování“ v Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013. Tento princip spočívá v realizaci několikaletých multi-sektorových plánů regionálního rozvoje, které jsou vytvářeny pro horizont sedmi let, pro které jsou zpracovány programové dokumenty, které vláda členské země předloží Evropské komisi a po jejich schválení jsou přiděleny na tyto programy finanční prostředky, které jsou dále alokovány na konkrétní projekty, prostřednictvím nichž se programy realizují.^{12 13}

Poměrně důležité jsou i doplňkové principy, které jsou celkem tři:

- princip monitorování a vyhodnocování,
- princip solidarity,
- princip subsidiarity.

V programovém období 2007 – 2013 je vycházeno z legislativního předpisu z roku 2006 a to z Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. 6. 2006 o obecných ustanoveních o Evropském

¹² TAUER, V., H. ZEMÁNKOVÁ a J. ŠUBRTOVÁ. *Získejte dotace z fondů EU: tvorba žádosti a realizace projektu krok za krokem: metodika, pravidla, návody*. Brno: Computer Press, 2009. s. 18-20.

¹³ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. s. 49-54.

fondů pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999.

2.2 Regionální politika v programovém období 2007 - 2013

EU vytváří v souladu s uplatňováním principu programování víceletá období, ve kterých dochází k přerozdělování finančních prostředků. V těchto jednotlivých sedmiletých cyklech jsou stanoveny hlavní cíle, kterých má být dosaženo v souladu konceptu EU. Růst a pracovní místa – to jsou hlavní témata programového období 2007 – 2013. Celkem byla na regionální politiku tohoto období vyčleněna více než jedna třetina celého rozpočtu EU, což dokazuje, jak důležitou oblastí EU regionální politika je.

2.2.1 Cíle pro období 2007 – 2013

Jednotlivé cíle regionální politiky se od sebe vzájemně odlišují, a to podle úrovně jednotlivých regionů. Jednotlivé činnosti se člení podle stupně rozvinutosti regionů, jsou odlišné a celkově směřují k rozvoji a odstranění rozdílností. V tomto období sleduje regionální politika tři cíle a k jejich dosažení bylo vyčleněno 347 miliard EUR.

Cíl 1 – Konvergence

Tento cíl, jako prioritní cíl všech fondů, ze kterých dochází k financování opatření na jeho realizaci, je směřován k urychlení procesu sbližování nejméně vyvinutých členských států a regionů. Mezi hlavní opatření, která by měla přispívat k vytvoření podmínek pro ekonomický růst a růst zaměstnanosti, které jsou hlavním tématem tohoto období, patří investice do kapitálu (lidského a hmotného), znalostní společnosti, zlepšování přizpůsobení na socioekonomické změny, rozvoj inovací, zlepšování výkonnosti institucionální správy.

Tento cíl je financován ze strukturálních fondů – ERDF a ESF, a také z Fondu soudržnosti. V rámci tohoto cíle sbližování mohou finanční podporu čerpat ze strukturálních fondů územní celky, jejichž HDP na obyvatele je nižší než 75 % průměru HDP na obyvatele EU-25 vypočtený za referenční období 2000 – 2002 a zároveň ty celky, které odpovídají úrovni NUTS II. Oproti tomu územní celky, které mohou čerpat v rámci cíle z Fondu soudržnosti,

musí dosáhnout na nižší úroveň hodnoty HND na obyvatele, než je 90 % průměru tohoto ukazatele. Ukazatel pro tuto způsobilost je vypočítáván za období 2001 – 2003.¹⁴

V České republice (ČR) pod tento cíl spadají všechny regiony soudržnosti, kromě regionu Hlavního města Prahy a Cíl Konvergence je realizován prostřednictvím osmi tematických operačních programů a sedmi regionálních operačních programů. Tematické operační programy ČR jsou:

- OP Doprava,
- OP Podnikání a inovace,
- OP Výzkum a vývoj pro inovace,
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost,
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost,
- OP Životní prostředí,
- OP Technická pomoc,
- Integrovaný operační program.

Mezi sedm regionálních operačních programů ČR na úrovni regionů soudržnosti dle NUTS II, z kterých lze financovat projekty na dopravní dostupnost, rozvoj území a regionální rozvoj podnikání, řadíme:

- ROP NUTS II Severozápad,
- ROP NUTS II Moravskoslezsko,
- ROP NUTS II Jihovýchod,
- ROP NUTS II Severovýchod,
- ROP NUTS II Střední Morava,
- ROP NUTS II Jihozápad,
- ROP NUTS II Střední Čechy.¹⁵

¹⁴ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. s. 44.

¹⁵ BUDÍK, Josef. *Evropské strukturální fondy a jejich využívání*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2009. s. 17.

Cíl 2 – Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Hlavním úkolem tohoto cíle je podpořit regiony, které nespádají pod podporu Cíle Konvergence. Důvodem zavedení tohoto cíle byla snaha o posílení konkurenceschopnosti, atraktivnosti regionů s ohledem na infrastrukturu a zaměstnanost a kvalitu lidských zdrojů. Hlavní opatření jsou obdobná jako u cíle předchozího (rozvoj inovací, investice do kapitálu a podnikání, zlepšování a ochrana životního prostředí) a navíc je tvoří opatření týkající se zvyšování přístupnosti trhu práce pro pracovní síly a přístupu na trh práce pro všechny osoby.

Tento cíl je financován jen ze strukturálních fondů. Do této kategorie podpory regionů spadají takové regiony, které jsou na úrovni NUTS II nebo NUTS I a které přesahují limity ukazatelů pro zařazení do cíle Konvergence, které byly popsány výše. Mimo jiné jde i o regiony, které v programovém období 2000 – 2006 spadaly pod Cíl 1 a v tomto období 2007 – 2013 nemohly být zařazeny do Cíle Konvergence v důsledku hospodářského pokroku, který se projevil vyšší hodnotou HDP na obyvatele. Konkrétně se jedná o regiony, jejichž HDP je vyšší než 75 % průměru EU a z toho důvodu je jim poskytována přechodná podpora.¹⁶

V rámci směřování a podmínek tohoto cíle sem v ČR spadá pouze jeden region, tj. region Hlavního města Prahy a tento cíl je realizován dvěma operačními programy – OP Praha Konkurenceschopnost a OP Praha Adaptabilita.¹⁷

Cíl 3 – Evropská územní spolupráce

Posláním tohoto cíle je posílit přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráci regionů. Konkrétně se jedná o územní celky, spadající do kategorie NUTS III, tzn. regiony, které se nacházejí podél vnitřních a vnějších pozemních hranic včetně regionů podél mořských hranic, jejichž vzájemná vzdálenost od sebe činí maximálně 150 km.¹⁸

¹⁶ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. s. 44-45.

¹⁷ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. *Programy 2007 – 2013* [online]. [cit. 2014-02-02]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013>.

¹⁸ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. s. 45.

Cíl Evropská územní spolupráce je financován pouze z ERDF. Do tohoto cíle spadají všechny regiony, nacházející se na území ČR a prostředky je možno čerpat z devíti operačních programů.¹⁹

2.2.2 Nástroje regionální politiky pro období 2007 – 2013

Jako nástroje regionální politiky lze označit jednotlivé fondy, ze kterých je možné čerpat potřebnou finanční pomoc. Programové období 2007 – 2013 bylo obdobím změn z hlediska struktury těchto nástrojů. S cílem zjednodušit systém čerpání prostředků regionální politiky EU (oproti období 2000 – 2006) došlo ke snížení počtu nástrojů z celkových šesti na pouhé tři.²⁰ V současnosti jsou prostředky čerpány skrze strukturální fondy a Fond soudržnosti. Ze strukturálních fondů - ERDF a Evropského sociálního fondu (ESF) mohou čerpat všechny státy EU. Pouze méně rozvinuté země mohou využívat prostředků z Fondu soudržnosti.

2.2.3 Finanční perspektiva EU pro období 2007 – 2013

Finanční rámec je přijímán ve formě specifického pramenu - interinstitucionální dohody, tzn., že se na něm musí dohodnout v rámci trialogu evropské instituce při jednání ve vzájemné součinnosti – Komise, Parlament, Rada. Dohody bylo dosaženo v dubnu 2006 a rozpočet se tak navýšil o necelé 2 miliardy EUR oproti podobě schválené na summitu Evropské rady.

Celkový rozpočet tak v období 2007 – 2013 byl schválen na výši 864,3 mld. EUR.²¹ Více než jedna třetina byla vyčleněna na jednu z nejvýznamnějších politik EU – regionální politiku a plnění jejích cílů. Z celkového rozpočtu EU na politiku soudržnosti v rámci tohoto období (347 mld. EUR) bylo vyčleněno pro ČR 26,69 mld. EUR.²² Konkrétní výši přidělených prostředků k jednotlivým cílům v rámci Fondů pro EU a pro ČR uvádí Tabulka 2.1.

¹⁹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. *Programy 2007 – 2013* [online]. [cit. 2014-02-02]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013>.

²⁰ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister&Principal, 2009. s. 28.

²¹ EUROSOP. *Finanční rámec 2014 – 2020* [online]. Praha: Vláda České republiky, c2005-14 [cit. 2014-02-03]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8905/sekce/financni-perspektiva-2007-2013/>.

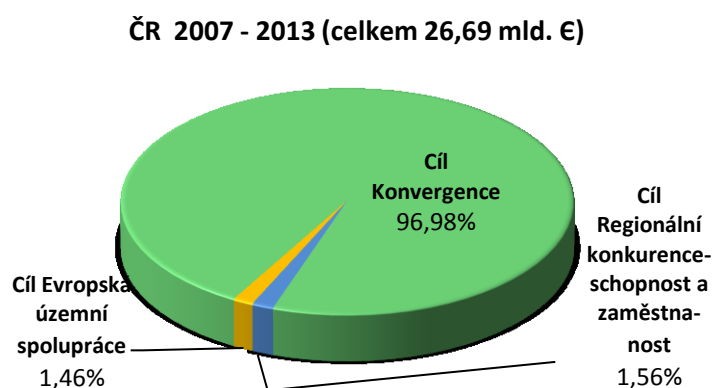
²² MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. *Fondy Evropské unie: 26,7 miliard € pro Českou republiku* [online]. [cit. 2014-02-02]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>.

Tabulka 2.1 Rozdělení prostředků fondů EU v rámci cílů regionální politiky v období 2007 – 2013

Cíl regionální politiky	Fondy pro EU	Fondy pro ČR
Cíl 1 – Konvergence	283 mld. €	25,88 mld. €
Cíl 2 - Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	54,96 mld. €	419,09 mil. €
Cíl 3 - Evropská územní spolupráce	8,72 mld. €	389,05 mil. €
Celkem	347 mld. €	26,69 mld. €

Zdroj: Vlastní zpracování dle *Cohesion Policy 2007-13: commentaries and official texts* [online]. s. 27 [cit. 2014-03-03]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2007/publications/guide2007_en.pdf.

Graf 2.1 Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle regionální politiky v ČR v období 2007 - 2013

Zdroj: Vlastní zpracování dle *Cohesion Policy 2007-13: commentaries and official texts* [online]. s. 27 [cit. 2014-02-07]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2007/publications/guide2007_en.pdf.

V Grafu 2.1 je možné vidět, v jakém poměru byly v ČR rozděleny celkové přidělené prostředky fondů EU mezi cíle regionální politiky v období 2007 - 2013. Celková výše prostředků, které byly přiděleny ČR, činí 26,69 miliard EUR (cca 7,7 % z celkových prostředků plynoucí na regionální politiku EU).

Aby bylo dosaženo plynulosti v čerpání finančních prostředků z fondů, je aplikován administrativní nástroj „pravidlo N+3“ nebo „pravidlo N+2“. Na základě tohoto pravidla musí

být alokace podpory pro n-tý rok vyčerpána v následujících třech nebo dvou kalendářních letech. Pravidlo N+3 platilo pro rozdělení prostředků období 2008 – 2010. Na rozdělení prostředků roku 2011 - 2013 se vztahuje pravidlo N+2.²³

ČR v současnosti čelí problémům období 2007 – 2013, kdy jen za rok 2013 nevyčerpala 10 mld. Kč²⁴. Celkově Česko za toto končící programovací období nevyčerpá až 62,8 mld. Kč. Česká strana mohla získat až 800 mld. Kč, avšak příjemci získali dle stavu k lednu roku 2014 jen 514,9 mld. Kč, což odpovídá 63,7 % částky, která byla v těchto letech k dispozici. Ve skutečnosti však bylo vyčerpáno jen 47,7 % celkové částky (to odpovídá 385,5 mld. Kč), právě tolik bylo totiž požádáno o zpětné proplacení Ministerstvu financí ČR Evropskou komisí. Tato suma je považována za skutečně vyčerpané dotace.

ČR se tak řadí mezi nejhorší zemi z celé EU v čerpání peněz za období 2007 – 2013 a musí se snažit využít co nejlépe čas, který k čerpání ještě zbývá a vyhlášovat nové výzvy, aby byla co největší část zbývajících peněz využita.²⁵ Největší ztráty hrozí v rámci OP Životní prostředí, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Technická pomoc a Integrovaného OP.²⁶

2.3 Strukturální fondy a Fond soudržnosti

Jak bylo zmíněno v podkapitole Nástroje regionální politiky v období 2007 – 2013, cíle politiky soudržnosti EU jsou uskutečňovány pomocí nástrojů. Strukturální fondy patří ke konkrétním nástrojům realizace regionální politiky v období 2007 - 2013 a prostředky z nich jsou čerpány na základě jasně stanovených cílů a priorit v daném období. Klíčovým prostředkem ke snižování rozdílů regionů jsou výdaje z tzv. strukturálních fondů, které jsou součástí rozpočtu EU. Příspěvky z fondů jsou vázány na operační programy.

Tyto finanční prostředky z fondů nejsou poskytovány jako neúčelová dotace nebo dar. K jejich získání je nutno obstarat a zvládnout celou řadu aktivit při přípravě samotné projektové žádosti i při samotné realizaci projektu. Nezbytnou součástí tohoto procesu je jistý

²³ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. *Pravidlo N+2* [online]. [cit. 2014-02-02]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/P/Pravidlo-N-2>.

²⁴ V rámci celé EU nebylo vyčerpáno 16 mld. korun.

²⁵ EUROSOP. *Česko nevyčerpá z fondů EU až 63 miliard Kč* [online]. Praha, 6. 3. 2014 [cit. 2014-03-08]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8952/23689/clanek/cesko-nevyčerpa-z-fondu-eu-az-63-miliard-kc/#>.

²⁶ ČT 24 – ČESKÁ TELEVIZE. *Čerpání peněz z EU – nemizející slabina ČR* [online]. Praha, c1996-2014, 8. 1. 2014 [cit. 2014-03-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelivize.cz/ct24/ekonomika/257506-cerpani-penez-z-eu-nemizejici-slabina-cr/>.

znalostní potenciál a dostatečné množství aktuálních informací.²⁷ Skupinu strukturálních fondů tvoří dva fondy – Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF) a Evropský sociální fond (ESF). Fondy jsou nástrojem, směřující za účelem rozvoje a snižování disparit územních samosprávných celků.

2.3.1 Evropský fond regionálního rozvoje

ERDF je pojímán z hlediska objemu peněz největším strukturálním fondem EU. Jeho historie jako finančního nástroje podpory sahá až roku 1972, kdy vstup Velké Británie, Dánska a Irsko znamenal vznik dalších regionálních rozdílností (problematické bylo hlavně Irsko). Do doby vstupu těchto nových členských států se rozdílnosti týkaly jen Itálie a vybraných území Francie. ERDF tak vznikl jako nutná reakce na vzniklé disparity.²⁸

Úloha ERDF je vymezena v nařízení, vztahující se k danému období (2007 – 2013) v kapitole 1, čl. 2 Nařízení Rady (ES) č. 1080/2006, ve kterém je ustanoveno, že „*přispívá k financování pomoci zaměřené na posílení hospodářské a sociální soudržnosti tím, že vyrovnává zásadní regionální rozdíly podporou a strukturálních změn regionálních ekonomik, včetně přeměny upadajících průmyslových oblastí a zaostávajících regionů a podporou příhraniční, nadnárodní a mezinárodní spolupráce*“.

Jeho činnost zasahuje do širokého pole působnosti několika oblastí, jelikož v období 2007 – 2013 může poskytovat prostředky v rámci všech tří cílů. Z hlediska podporovaného typu intervencí je určen pro **investiční**, infrastrukturní projekty. Podporuje potenciál na úrovni místního rozvoje a rozvoje podnikání v problémových oblastech. Činnost fondu je poté konkrétně blíže přiblížena ve vztahu k jednotlivému cíli.

V rámci Cíle 1 je institucionálně stanoveno jedenáct priorit, jejichž kombinace je závislá na každém členském státě zvlášť. Zjednodušeně - jeho hlavními prioritami jsou investiční projekty do dopravní infrastruktury (výstavba železnic a silnic), podpory regionálního a místního rozvoje, prevence rizik, inovace, podnikání, výzkum a technologický rozvoj, cestovní ruch, investice do zdravotnické a sociální infrastruktury, odstraňování ekologických zátěží aj.²⁹

²⁷ ONDŘEJ, Jan et. *Ekonomické a právní aspekty podnikání v Evropské unii*. Praha, 2007. s. 251.

²⁸ NOVOTNÁ, Martina. *Regionální politika EU*. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava. s. 85.

²⁹ WOKOUN, René. *Strukturální fondy a obce I*. Praha: ASPI, 2006. s. 16-18.

Priority pro Cíl 2 nabízí členským státům možnost volby ze tří priorit: inovace a znalostní ekonomika, životní prostředí a předcházení rizikům, přístup k dopravním a telekomunikačním službám obecného hospodářského zájmu. Tyto priority se věcně shodují s prioritami Cíl 1.³⁰

2.3.2 Evropský sociální fond

ESF jako druhý z nástrojů regionální politiky EU, spadající do kategorie strukturálních fondů, působí v oblastech, týkající se lidského kapitálu. Mezi tyto oblasti působnosti se řadí: podpora zaměstnanosti a mobility, investice do vzdělávání, tvorba příležitostí pro všechny – mladé, starší, i nezaměstnané, a oblast týkající se kvalitních veřejných služeb. Každá z této oblasti se dále větví na jednotlivé podoblasti. Jeho úloha pro období 2007 - 2013 je vymezena v čl. 2 Nařízení Rady (ES) č. 1081/2006.

Činnost fondu byla započata v roce 1957 a to s posláním snižovat nezaměstnanost a vytvářet vhodné podmínky fungování trhu práce. Je tak nejstarším strukturálním fondem. Jeho vývoj prošel několika etapami, ve kterých jeho důležitost postupem času rostla a výše prostředků, které byly k dispozici, se zvyšovala a s každým novým programovým obdobím se stále zvyšuje.

Evropská komise se zeměmi EU stanovila priority pro fungování ESF. Mezi ty nejhlavnější patří zaměření se na posílení přizpůsobení pracovníků prostřednictvím nových dovedností, na pomoc lidem, spadající do skupiny znevýhodněných při získávání práce, anebo na pomoc mladým lidem, kteří dokončí své vzdělávání a přecházejí do zaměstnání. ESF se zaměřuje na financování desítek tisíc místních, regionálních a národních projektů v oblasti zaměstnanosti.

Princip fungování ESF spočívá v distribuci finančních prostředků do jednotlivých členských států a jejich regionů za účelem financování operačních programů, které jsou stanoveny na konkrétní sedmileté období a tyto operační programy popisují priority a jejich cíle. Z operačních programů jsou financovány jednotlivé projekty zaměstnanosti. Vynaložení musí být co nejvíce efektivní, co nejvíce účinné a musí odpovídat konkrétním potřebám daného regionu obce. Na rozdíl od prvního strukturálního fondu – ERDF jsou podporovány projekty **neinvestičního charakteru** (např. rekvalifikace, tvorba vzdělávacích programů, apod.).

³⁰ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. s. 117-118.

V ČR jde cíleně o otevření pracovního trhu s novými místy, na které bylo vyčleněno v období 2007 – 2013 3,787 mld. EUR.³¹

2.3.3 Fond soudržnosti

Fond soudržnosti (též nazývaný Kohezní fond), jako jeden z nejmladších intervenčních zdrojů charakteru fondu, byl ustanoven v roce 1993. Účelem prostředků z tohoto fondu je přispívat k hospodářské a sociální soudržnosti Společenství, směřující na projekty týkající se rozsáhlejší dopravní sítě, ochrany životního prostředí a nově také na priority jako je udržitelný rozvoj. Tento fond je přizpůsoben strukturálním fondům (ERDF a ESF), a řídí se stejnými pravidly programování, řízení a kontroly.³² Prostředky tohoto fondu mohou být poskytnuty pouze na Cíl Konvergence a to pouze na dané operační programy a infrastrukturní projekty většího rozsahu. Činnost tohoto fondu je upravena legislativně a to v čl. 1 odst. 1 Nařízení Rady (ES) č. 1084/2006.³³

Obrázek 2.1 znázorňuje, jak se jednotlivé fondy EU podílí na jednotlivých cílech.

Obrázek 2.1 Fondy regionální politiky EU pro období 2007 – 2013 a cíle

Cíle	Fondy		
Konvergence	ERDF	ESF	FS
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	ERDF	ESF	
Evropská územní spolupráce	ERDF		

Zdroj: Vlastní zpracování

³¹ EVROPSKÁ KOMISE. *Evropský sociální fond: Co je ESF?* [online]. 28. 1. 2013 [cit. 2014-03-08]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=35&langId=cs>.

³² EUROPEAN COMMISSION. *Cohesion Policy 2007-13: commentaries and official texts* [online]. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2007 [cit. 2014-03-08]. ISBN 92-79-03805-2. s. 122. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2007/publications/guide2007_en.pdf.

³³ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. s. 141-143.

2.4 Regionální politika v programovém období 2014 – 2020

Ke dni 31. 12. 2013 bylo ukončeno programové období 2007 – 2013 a nové sedmileté programové období tak oficiálně započalo 1. 1. 2014. Ač z logiky věci vyplývá, že veškeré věci, spadající do činností politik EU v rámci nového programového období, by se měly řídit již podmínkami tohoto nového období, není tomu tak. Stále probíhají přípravy, projednávání, schvalování. Zejména pro ČR je vidina fungování politik dle nového období stále v jednání a dá se předpokládat, že ještě dlouho bude. V lepším případě by mělo být hlavních výsledků dosaženo ve 2. čtvrtletí roku 2014. Současné výzvy a programy dobíhají z období 2007 – 2013.

Regionální politika EU je v tomto novém období navržena a navrhována v souladu se strategií Evropa 2020. Tvorba této nové strategie ze strany EU byla ovlivněna hospodářskou krizí, kterou byla EU postižena a během níž došlo ke zjištění strukturálních mezer a nedokonalostí v jednotlivých členských státech.³⁴

V souladu s výše zmíněnou strategií Evropa 2020 a v její prospěch musí každý členský stát vypracovat Dohodu o partnerství. Tato dohoda je nový klíčový strategický dokument, který definuje hlavní strategie, oblasti podpor a jednotlivé priority členského státu a to napříč veškerými dotčenými fondy v rámci kohezní politiky v novém období 2014 – 2020. Uzavírá ji každý členský stát s Evropskou komisí. Evropská komise se k její podobě vyjadřuje a s případnými připomínkami se musí strana členského státu vypořádat. Dle obecného pravidla by měla být dohoda přijata do konce srpna 2014. Tato dohoda bude mimo jiné zavazovat k zaměření se členských států na menší počet priorit.³⁵ Jednotlivé návaznosti v období 2014 – 2020 jsou znázorněny v Obrázku 2.2.

³⁴ Cohesion Policy – A Real Driver for Growth in Europe. *PANORAMA Inforegio* [online]. Winter 2013, No. 48. [cit. 2014-03-08]. s. 5. Dostupné z:

³⁵ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Dohoda o partnerství pro programové období 2014 – 2020* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, únor 2014 [cit. 2014-03-08]. s. 5. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/67fc8a24-7212-46fa-8aa2-ba44315594a4/Dohoda_o_partnerstvi_SEA_6_2_final.pdf.

Obrázek 2.2 Jednotlivé návaznosti a struktura v období 2014 - 2020

Zdroj: Vlastní zpracování

2.4.1 Strategie Evropa 2020

Evropa 2020 – Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. Tento reformní program jednání s výhledem do roku 2020, nahrazující tzv. Lisabonskou strategii³⁶, byl představen Evropskou komisí v Bruselu dne 3. 3. 2010. Je dlouhodobou vizí politiky EU, směřující k tomu, aby byla EU udržitelnou a inteligentní ekonomikou, která bude podporovat začlenění a zároveň bude ekonomikou s vysokou zaměstnaností, produktivitou a sociální soudržností.

Strategie Evropa 2020 vychází ze tří klíčových priorit:

- *Inteligentní růst*, který bude rozvíjen za podpory inovací a znalostí.
- *Udržitelný růst* s cílem podporovat ekonomiku méně náročnou na zdroje a zároveň konkurenceschopnější a ekologičtější.
- *Růst podporující začlenění*, spočívající v podpoře ekonomiky s vysokou zaměstnaností, s charakterem sociální a územní soudržnosti.

Do roku 2020 byly stanoveny cílové úrovně, které by chtěla EU dosáhnout. Tyto cíle by měly být převedeny do vnitrostátních cílů za účelem přizpůsobení strategie Evropa 2020 na konkrétní situaci členského státu.

Hlavní cíle strategie Evropa 2020:

- 75 % populace v produktivním věku (tj. od 20 do 64 let) by mělo být zaměstnáno,
- do oblasti výzkumu a vývoje by měla být investována 3 % HDP celé EU,

³⁶ Časový horizont Lisabonské strategie vypršel v roce 2010 a musel být nahrazen strategií novou.

- dosažení cíle „20-20-20“, tzn. snížení emisí skleníkových plynů o 20 %, zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie na 20 % a zvýšení energetické účinnosti na 20 %,
- snížit úroveň počtu dětí, které předčasně ukončily školní docházku, která by měla být pod hranicí 10 %, a zároveň nejméně 40 % mladší generace by mělo dosáhnout vysokoškolské úrovně vzdělání,
- snížit počet osob, které jsou ohroženy chudobou, o 20 milionů.³⁷

2.4.2 Nástroje a cíle pro období 2014 - 2020

Důležitými nástroji, sloužící k dosažení cílů politiky soudržnosti, budou opět dva strukturální fondy a to ERDF a ESF, a Fond soudržnosti. Tyto fondy však budou součástí společné skupiny nazývané Evropské strukturální a investiční fondy, ve zkratce ESIF. Skupinu ESIF tvoří kromě dvou strukturálních fondů a Fondu soudržnosti také Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova³⁸ a Evropský námořní a rybářský fond³⁹. ESIF představují hlavní zdroj investic na úrovni EU.

V rámci ESIF dojde k harmonizaci a zjednodušení pravidel jednotlivých fondů. Náplň jednotlivých fondů se však s novým zaměřením programového období 2014 – 2020 příliš nemění. ERDF se opět soustředí na podporu investic pro malé a střední podniky, investic do výzkumu a vývoje, na rozvoj regionů, jejich vzájemnou spolupráci a tvorbu sítí a zejména také na tvorbu infrastruktur pro služby občanům a podnikatelům.

Cílem ESF bude opět podpoření vysoké úrovně zaměstnanosti, povzbuzení k vyšší úrovni vzdělávání, podpora mobility pracovních sil, integrace na pracovní trh, boj s chudobou a začleňování znevýhodněných osob. Snaha bude vyvinuta i na straně zjednodušení přístupu k financím ze strany malých příjemců. Význam ESF tak stále roste, každoročně pomůže několika milionům lidem. Z tohoto důvodu byl poprvé stanoven povinný minimální podíl pro ESF. V tomto novém období dosáhnou přiděly z ESF minimálně 23,1 % rozpočtu celé politiky soudržnosti.

³⁷ EVROPSKÁ KOMISE. *EVROPA 2020: Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění* [online]. Brusel, c2010 [cit. 2014-03-10]. s. 5-6. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:CS:PDF>.

³⁸ *Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)* – je finanční nástroj, spadající do společné zemědělské politiky EU, jehož cílem je podpora konkurenceschopnosti zemědělství, udržitelné nakládání s přírodními zdroji a rozvoj venkovských území.

³⁹ *Evropský námořní a rybářský fond (EMFF)* – je nástrojem ke splnění cíle reformy společné rybářské politiky včetně přechodu k udržitelnému rybolovu, nástroj k podpoře rozvoje území a k podpoře akvakultury, která bude udržitelná, konkurenceschopná.

Fond soudržnosti se soustředí na investice do infrastruktury v oblasti životního prostředí, dopravní infrastruktury na evropské úrovni a na využívání energie.⁴⁰

Cíle jsou stanoveny pouze dva, oproti předchozím třem cílům: Cíl 1 – Investice pro růst a zaměstnanost a Cíl 2 – Evropská územní spolupráce. Pro tyto cíle budou vymezeny každou členskou zemí operační programy, které by měly být přijaty do konce ledna 2015 a následně na to specifikovány prioritní osy s vytyčenými cíly a jejich opatření a současně budou určeny konkrétní přiděly pro intervence.

2.4.3 Finanční perspektiva pro období 2014 - 2020

Příprava tohoto programového období probíhá ve veškerém souladu s víceletým finančním rámcem EU. Evropský parlament odhlasoval dne 19. 11. 2013 v Bruselu body, týkající se VFR na období 2014 – 2020 a Rada 2. 12. 2013 přijala nařízení o VFR na toto období. VFR není samotným rozpočtem, ale poskytuje rámec pro finanční plánování v dlouhodobém horizontu sedmi let a umožní tak předvídat jednotlivé výdaje EU. Mimo jiné umožní také provádět společné politiky během tohoto období s cílem dosáhnout jejich účinnosti. Evropský parlament tak v rámci hlasování schválil Nařízení o VFR, interinstitucionální dohodu a prohlášení, týkající se vlastních zdrojů (příjmů do rozpočtu), zvyšování účinnosti veřejných výdajů aj.⁴¹

Výdaje na závazky⁴² byly schváleny ve výši 960 mld. EUR (1,00 % HND EU) a 908,4 mld. EUR zahrnuje prostředky na platby.⁴³ Tento VFR nemusí platit až do konce roku 2020, bude v roce 2016 přezkoumán Komisí, při čemž se zhodnotí hospodářská situace a makroekonomické údaje.

VFR se v prostředcích na závazky člení do šesti okruhů výdajů, odpovídající různým oblastem činností EU. Jde o okruh Inteligentní růst podporující začlenění, Udržitelný

⁴⁰ The 10 Key Points of the Revised Policy. *PANORAMA Inforegio* [online]. Winter 2013, No. 48. [cit. 2014-03-08]. s. 8-9. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panorama/pdf/mag48/mag48_en.pdf. ISSN 1608-389X.

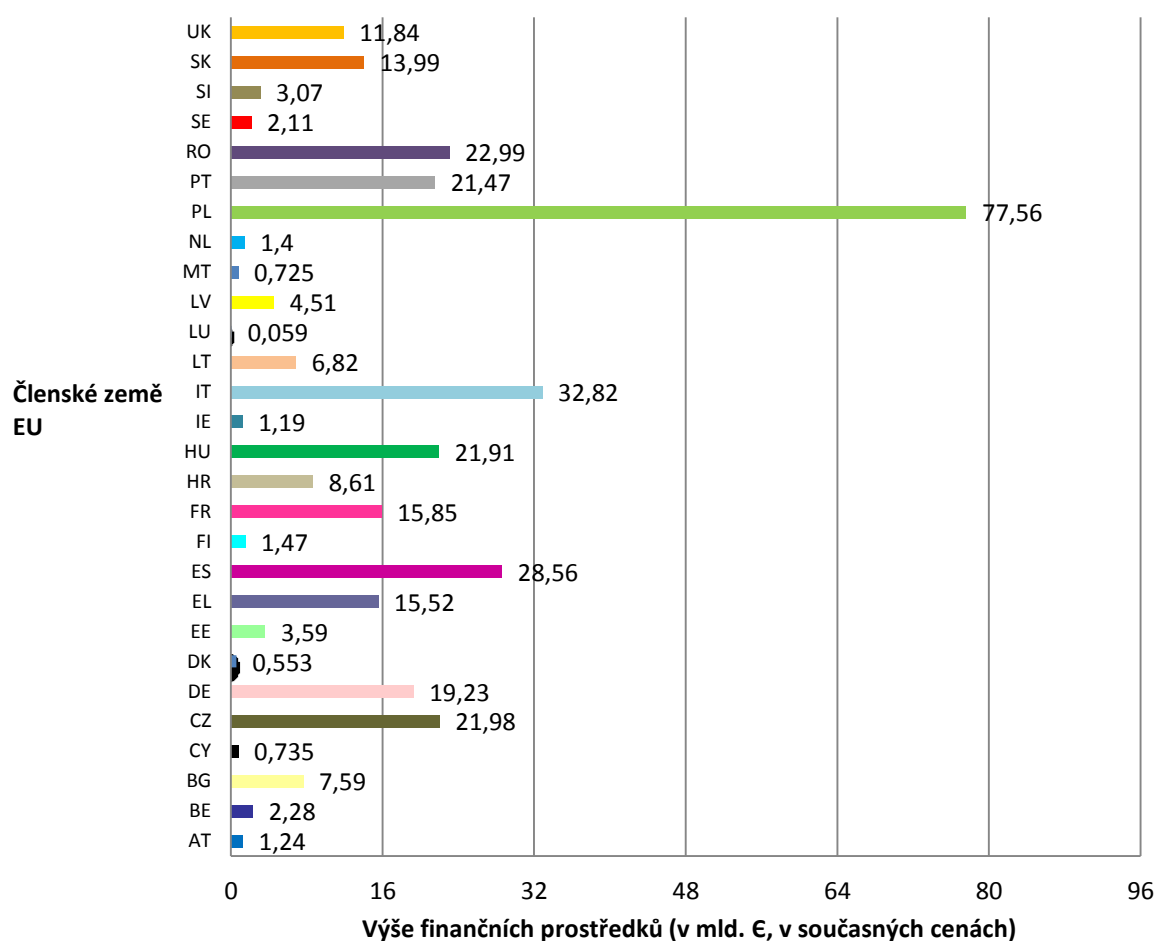
⁴¹ EUROPEAN UNION. *The Multiannual Financial Framework 2014 – 2020 – Frequently Asked Questions* [online]. Last update 19. 11. 2013 [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-1004_en.htm.

⁴² *Výdaje na závazky* – jde o položky, představující právní příslib vynaložení určených prostředků do konkrétní oblasti. V rámci oblasti strukturálních fondů se jedná o financování víceletých projektů. Prostředky jsou vypláceny průběžně.

⁴³ EUROPEAN COMMISSION. *The Multiannual Financial Framework 2014 – 2020 and EU budget 2014 - The Figures* [online]. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2013 [cit. 2014-03-08]. ISBN 978-92-79-34348-3. s. 12. Dostupné z: <http://bookshop.europa.eu/en/multiannual-financial-framework-2014-2020-and-eu-budget-2014-pbKV0413055/?CatalogCategoryID=mpgKABstFogAAAEjbIUY4e5K>.

růst: Přírodní zdroje, Bezpečnost a občanství, Globální Evropa, Správa, Vyrovnávací náhrady. Základním prvkem VFR je opět politika soudržnosti, rozvoj venkova a námořní a rybářská politika, které budou mít nejvyšší podíl na výdajích.⁴⁴ Finanční alokace EU na Kohezní politiku 2014 - 2020 pro jednotlivé členské země znázorňuje Graf 2.2.

Graf 2.2 Finanční alokace kohezní politiky 2014 – 2020 (mld. €, v současných cenách)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Politika soudržnosti 2014 – 2020. *Evropská komise* [online]. [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/eligibility/index_cs.cfm.

Z grafu 2.2 vyplývá, že na kohezní politiku v období 2014 – 2020 je vyčleněno celkem 351,8 mld. EUR, což představuje více než jednu třetinu v rámci VFR 2014 – 2020 a posiluje

⁴⁴ EUROPEAN COMMISSION. *The Multiannual Financial Framework 2014 – 2020 and EU budget 2014 - The Figures* [online]. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2013 [cit. 2014-03-08]. ISBN 978-92-79-34348-3. s. 8. Dostupné z: <http://bookshop.europa.eu/en/multiannual-financial-framework-2014-2020-and-eu-budget-2014-pbKV0413055/?CatalogCategoryID=mpgKABstFogAAAEjbIUy4e5K>.

to tak úlohy hlavní investiční politiky. Pro ČR je vyčleněno 21,98 mld. EUR, což je sice méně než v období 2007 – 2013, ale o to více bude brán ohled na efektivnější využívání těchto zdrojů.

V tomto období se opět vrací administrativní nástroj „pravidlo N+3“ pro časovou způsobilost, který poskytuje větší časový prostor pro čerpání prostředků kohezní politiky.

Úroveň financování projektů a fondů se liší v závislosti na relativním bohatství regionů. Opatření strukturální politiky se tak budou týkat regionů a států EU na základě zeměpisného pokrytí podpory, která upřesňuje použitelnost prostředků z ERDF, ESF a Fondu soudržnosti. Tyto regiony jsou rozděleny do tří kategorií financování a to na základě regionálního HDP na osobu v daném státě v porovnání s průměrem EU⁴⁵. Rozlišení bude trojího druhu – méně rozvinuté státy (mohou čerpat jako jediné i z Fondu soudržnosti), přechodové státy a více rozvinuté regiony (mohou čerpat z ERDF a ESF).⁴⁶ V Příloze č. 1 jsou znázorněny prostřednictvím kartografické projekce členské státy, které jsou způsobilé přijímat finanční prostředky z ERDF, ESF a Fondu soudržnosti na základě tří kategorií.

2.4.4 Regionální politika v ČR pro období 2014 – 2020, její příprava a situace v souvislosti s minulým obdobím

Příprava ČR na programové období 2014 – 2020 probíhá již od roku 2010. Za přípravy a koordinaci vývoje tohoto období je zodpovědné Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Stojí v čele procesu, avšak spolupracuje s partnery na národní i regionální úrovni. Celkově svou činností směřuje k naplňování principu partnerství.

Klíčovým krokem je vytvoření Dohody o partnerství a její přijetí Evropskou komisí. První návrh Dohody o partnerství byl projednáván v červnu 2013, k němuž bylo přijato usnesení pod č. 447/2013 s názvem „Návrh Dohody o partnerství v programovém období 2014 – 2020“. Tomuto návrhu předcházela souhrnný návrh zaměřený budoucí kohezní politiky, který obsahoval i návrh rozvojových priorit a Podklad pro přípravu Dohody o partnerství pro programové období 2014 – 2020 – Vymezení programů a další postup při přípravě ČR pro efektivní čerpání fondů Společného strategického rámce (usnesení č. 867/2012).

⁴⁵ Průměr EU je brán z celkového počtu 27 členských států.

⁴⁶ Cohesion Policy – A Real Driver for Growth in Europe. *PANORAMA Inforegio* [online]. Winter 2013, No. 48. [cit. 2014-03-08]. s. 4-7. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panorama/pdf/mag48/mag48_en.pdf. ISSN 1608-389X.

Usnesení vlády č. 809/2013 stanovilo, že vládě bude předložena Dohoda o partnerství ke schválení do konce března 2014 a zároveň stanovilo jednotlivým orgánům programů pro období 2014 – 2020 předložit vládě programové dokumenty také do konce března 2014.⁴⁷ V říjnu 2013 se k podobě dohody vyjádřila Evropská komise s připomínkami. Ty byly projednány společně s českou stranou v prosinci 2013 a Evropská komise přivítala jistý posun v dokumentu od července 2013. ČR je v současnosti řazena mezi nejpokročilejší státy v přípravě dohody.⁴⁸ Programové období 2014 – 2020 se jeví jako poslední období, ve kterém budou k dispozici prostředky k čerpání z evropských fondů v tak velkém objemu.

Pro toto období definovalo MMR čtyři základní principy, které mají vést k účinnému a efektivnímu využívání všech fondů EU:

- princip strategického zaměření a propojování,
- princip podpory fungujícího trhu,
- princip podpory kvalitních projektů,
- princip snadnější přípravy a realizace projektů, kdy by se měl celý dotační systém zjednodušit.⁴⁹

Z verze Dohody o partnerství, která je určena dále k meziresortnímu projednání, vyplývá, že v novém programovém období již nebude ČR zemí s největším počtem OP. Namísto sedmnácti OP bude pomoc z evropských fondů proudit prostřednictvím osmi OP v rámci Cíle 1 - Investice pro růst a zaměstnanost, které jsou vymezeny v návaznosti na osm tematických okruhů stanovených na národní úrovni:

- OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost,
- OP Výzkum, vývoj a vzdělávání,
- OP Zaměstnanost,
- OP Doprava,
- OP Životní prostředí,
- Integrovaný regionální OP,

⁴⁷ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. *Příprava období 2014 – 2020* [online]. [cit. 2014-03-16]. Dostupné z: <http://strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Kohezni-politika-EU>.

⁴⁸ HOSPODÁŘSKÁ KOMORA ČR. *Dohoda o partnerství pro programové období 2014 – 2020* [online]. Leden 2014 [cit. 2014-03-17]. Dostupné z: <http://www.komora.cz/pro-podnikani/legislativa-a-normy/pripominkovani-legislativy/nove-materialy-k-pripominkam/180-13-dohoda-o-partnerstvi-pro-programove-obdobi-2014-2020-t-2-1-2014.aspx>.

⁴⁹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. MMR: *Základní obrysy budoucího programového období 2014 - 2020 jsou schváleny* [online]. 28. 11. 2012 [cit. 2014-03-17]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2012/MMR-Zakladni-obrysy-budouciho-programoveho-2014-20>.

- OP Praha – pól růstu ČR,
- OP Technická pomoc.⁵⁰

V rámci Cíle 2 – Evropská územní spolupráce to bude deset OP. V Příloze č. 2 jsou uvedeny orientační přiděly na každý rok nového období pro každý fond v rámci daného OP.

Z pohledu na finanční perspektivu v tomto novém období, by měla ČR obdržet méně celkové částky, než v předchozím období 2007 – 2013 a to o 4,72 mld. EUR. I z tohoto důvodu by měly nově podporované projekty více respektovat kritérium konkurenceschopnosti. V přepočtu by ČR z fondů mohla mít v přepočtu více než 550 mld. Kč. V roce 2014 však hrozí, že ČR nevyčerpá v odhadu 24,6 mld. Kč.⁵¹

2.5 Rozdílnosti v období 2007 – 2013 a 2014 - 2020

I když jednou z výchozích zásad pro programové období 2014 – 2020 je nadále pokračovat v systému využívání evropských fondů, objevují se jisté odlišnosti a novinky oproti právě končícímu období. Tabulka 2.2 znázorňuje rozdílnosti v jednotlivých faktorech v rámci dvou programovacích období.

⁵⁰ EURACTIV. *Struktura nových operačních programů na roky 2014 – 2020 v České republice* [online]. c2004-2014, 3. 7. 2013 [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/analiza/struktura-novych-operacnich-programu-na-roky-2014-2020-v-ceske-republice-010948>.

⁵¹ EUROSOP. *Česko nevyčerpá z fondů EU až 63 miliard Kč* [online]. Praha, 6. 3. 2014 [cit. 2014-03-08]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8952/23689/clanek/cesko-nevycerpa-z-fondu-eu-az-63-miliard-kc/#>.

Tabulka 2.2 Základní rozdíly v programovacím období 2007 – 2013 a 2014 - 2020

Faktor	Období 2007 – 2013	Období 2014 - 2020
Počet cílů	Tři	Dva
	Cíl 1 – Konvergence Cíl 2 – Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost Cíl 3 – Evropská územní spolupráce	Cíl 1 – Investice pro růst a zaměstnanost Cíl 2 – Evropská územní spolupráce
Strategický ekonomický dokument	Lisabonská strategie (2000 – 2010) Strategie Evropa 2020 (2011 - 2020)	Strategie Evropa 2020 (2011 – 2020)
Časová způsobilost výdajů	2008 – 2010: pravidlo N+3 2011 – 2013: pravidlo N+2	pravidlo N+3
Objem finančních prostředků pro:		
Fondy EU	347 mld. EUR	351,8 mld. EUR
Fondy ČR	26,69 mld. EUR	21,98 mld. EUR
Počet OP v ČR	26 OP v rámci 3 cílů	15 OP v rámci 2 cílů
Cíl 1 - Investice pro růst a zaměstnanost	1 ROP Severozápad	1 Integrovaný regionální operační program
	2 ROP Moravskoslezsko	
	3 ROP Jihovýchod	
	4 ROP Jihozápad	
	5 ROP Střední Morava	
	6 ROP Střední Čechy	
	7 ROP Severovýchod	
	8 Integrovaný operační program	
	9 OP Doprava	2 OP Doprava
	10 OP Životní prostředí	3 OP Životní prostředí
	11 OP Podnikání a inovace	4 OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
	12 OP Lidské zdroje a zaměstnanost	5 OP Zaměstnanost
	13 OP Výzkum a vývoj pro inovace	6 OP Výzkum, vývoj a vzdělávání
	14 OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	
	15 OP Technická pomoc	
	16 OP Praha Konkurenceschopnost	8 OP Praha – pól růstu ČR
	17 OP Praha Adaptabilita	
Cíl 2 - Evropská územní spolupráce	OP Česká republika – Polská republika	
	OP Česká republika – Slovenská republika	
	OP Česká republika – Rakouská republika	
	OP Česká republika – Svobodný stát Bavorsko	
	OP Česká republika – Svobodný stát Sasko	
	OP Nadnárodní spolupráce „Central Europe“	
	OP Mezinárodní spolupráce	

Zdroj: Vlastní zpracování

Výše znázorněné změny však nejsou těmi jedinými, které nové programovací období přineslo či přinese. Další novinkou je vytvoření a schválení Dohody o partnerství mezi členským státem EU a Evropskou komisí. Bez vytvoření, schválení a přijetí této dohody není možné, aby došlo k alokaci finančních prostředků jednotlivým členským státům prostřednictvím fondů EU. Další změnou, pozitivní, je skutečnost, že dojde ke zjednodušení administrativy při žádání o dotaci a to zavedením jednotných pravidel. Tzn., že by již nemělo docházet k situacím, kdy know-how žadatele při žádání o dotaci z Integrovaného OP bude zbytečné při žádání z ROP Střední Morava. Oproti předchozímu končícímu období bude kladen větší důraz na projekty, vedoucí k posílení konkurenceschopnosti, čímž bude dosaženo větší efektivnosti.

2.6 Právní pohled na souvislosti s regionální politikou

Kohezní politika je politikou, která je zakotvena již Smlouvou o založení ES. Je politikou komunitární, tzn., že realizace této politiky je prováděna členskými státy, oproti tomu harmonizace a koordinace připadá do nadnárodní působnosti. Od podepsání Maastrichtské smlouvy v roce 1992, která smlouvu o Evropském hospodářském společenství pozměnila a doplnila a přejmenovala na „Smlouva o založení Evropského společenství“, se oblasti jednotlivých činností EU dělily do tří pilířové struktury.⁵² Dosavadní Společenství bylo pojato jako první pilíř, mající kvalitní právní subjektivitu. I když podpisem Lisabonské smlouvy byly formálně tyto pilíře zrušeny, je toto členění ve specifických případech užíváno nadále. V souvislosti s jednotlivými politikami EU, spadá regionální politika do prvního pilíře „Evropská společenství“. Lisabonskou smlouvou byla zavedena třetí dimenze kohezní politiky a to „územní soudržnost“.⁵³

Regionální politika vychází z obecných zásad unijního práva, konkrétně potom ze strukturálních zásad, týkající se vztahu EU k členským státům. Jedná se jak o zásady týkající se pravomocí EU, kterými jsou zásada subsidiarity, proporcionality, zásada svěření pravomocí, tak i o zásady pro aplikaci unijního práva v členských státech, tj. zásada přednosti unijního práva před právem vnitrostátním, zásada přímého účinku, zásada odpovědnosti členského státu za porušení unijního práva, zásada proporcionality.⁵⁴

⁵² JANKŮ, Martin. *Právní systém evropských společenství*. Praha: Computer Press, 2002. s. 9.

⁵³ TOMÁŠEK, Michal et al. *Právo Evropské unie*. Praha: Leges, 2013. s. 48-49.

⁵⁴ TÝČ, Vladimír. *Základy práva Evropské unie pro ekonomy*. Praha: Leges, 2010. s. 96.

Unijní orgány jsou zmocněny přijímat závazné právní akty, prostřednictvím nichž vykonává EU svou pravomoc. Těmito právními normativními akty jsou na úrovni regionální politiky nařízení mající přímý účinek. Tyto akty charakteru zákona s celounijní působností jsou schvalovány vždy ve vztahu k novému programovému období.⁵⁵

Nařízení ke kohezní politice pro období 2007 – 2013 byla schválena 5. a 11. července 2006:

- „**obecné**“ Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. července 2006,
- Nařízení Rady (ES) o **Fondu soudržnosti** č. 1084/2006 z 11. července 2006,
- Nařízení EP a Rady o **Evropském fondu regionálního rozvoje (ERDF)** č. 1080/2006 z 5. července 2006,
- Nařízení EP a Rady o **Evropském sociálním fondu (ESF)** č. 1081/2006 z 5. července 2006,
- Nařízení EP a Rady o **Evropském seskupení pro územní spolupráci** č. 1082/2006 z 5. července 2006.

Nařízení pro období 2014 – 2020 byla schválena 17. prosince 2013:

- „**obecné**“ Nařízení Rady (ES) č. 1303/2013 ze 17. prosince 2013,
- Nařízení Rady (ES) o **Fondu soudržnosti** č. 1300/2013 ze 17. prosince 2013,
- Nařízení EP a Rady o **Evropském fondu regionálního rozvoje (ERDF)** č. 1301/2013 z 17. prosince 2013,
- Nařízení EP a Rady o **Evropském sociálním fondu (ESF)** č. 1304/2013 ze 17. prosince 2013,
- Nařízení EP a Rady o **Evropském seskupení pro územní spolupráci** č. 1302/2013 ze 17. prosince 2013,
- Nařízení EP a Rady o **Evropské územní spolupráci** č. 1299/2013 ze 17. prosince 2013.

⁵⁵ TOMÁŠEK, Michal et al. *Právo Evropské unie*. Praha: Leges, 2013. s. 107-108.

3 POSTUP ZÍSKÁVÁNÍ A POSKYTOVÁNÍ DOTACÍ Z FONDŮ EVROPSKÉ UNIE PRO ČESKOU REPUBLIKU

Metodika tvorby projektů, které jsou spolufinancovány z fondů EU, a proces získávání dotací jsou velmi náročné a zdlouhavé, zejména z administrativního hlediska. Aby mohla každá členská země čerpat finanční pomoc z fondů EU, musí mít určený institucionální rámec, který je v rámci ČR obsažen v Národním strategickém referenčním rámci. Jeho detailnější rozvedení je zahrnuto v jednotlivých operačních programech.

Národní strategický referenční rámec je základní programový a strategický dokument, bez kterého by ČR nemohla vyjednávat o operačních programech a čerpat finanční prostředky z fondů EU. Tento dokument vypracovává každá členská země EU. Obsahuje opatření a priority, na které by chtěla členská země využít prostředky z fondů EU v daném programovém období a udává systém OP politiky hospodářské a sociální soudržnosti, jejichž prostřednictvím budou jednotlivé prioritní osy realizovány. Vychází z principu partnerství a je vždy v souladu s aktuálním nařízením Rady EU. Národní strategický referenční rámec 2007 – 2013 byl přijat Evropskou komisí 27. července 2007. Východiskem pro zpracování tohoto dokumentu je Národní rozvojový plán ČR, který byl pro programové období 2007 – 2013 vzat na vědomí usnesením Vlády ČR č. 175/2006.⁵⁶

Při jednotlivých krocích vedoucí získání dotací je nutno dodržet závazné postupy a také k nim danou legislativu, a to nejen českou, ale také komunitární. Získání dotace nezahrnuje jen vyplnění žádosti, ale hlavně důležité činnosti, které jdou postupně - od vytvoření ideje až po tvorbu partnerství jednotlivých subjektů, které se na projektu budou podílet.⁵⁷ Jednotlivé podmínky k získání dotace jsou pro jednotlivé dotační tituly rozdílné, avšak lze vymezit jisté obecné postupy, kterými se musí žadatel řídit u větší části operačních programů.

Finanční prostředky z fondů EU nejsou vypláceny jako neúčelová dotace či dar, ale jsou placeny ke spolufinancování vymezeného projektu. Při přípravě projektové žádosti, ale i při realizaci projektu je nutno disponovat znalostním potenciálem a hlavně aktuálními informacemi, týkající se té dané problematiky.⁵⁸

⁵⁶ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Národní strategický referenční rámec: Strategický dokument v oblasti operačních programů* [online]. Vláda ČR, c2009-2014 [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/predstavujeme/narodni-strategicky-referencni-ramec-strategicky-dokument-v-oblasti-operacnich-programu-38806/>.

⁵⁷ WOKOUN, René. *Strukturální fondy a obce*. Praha: ASPI, 2006. s. 120.

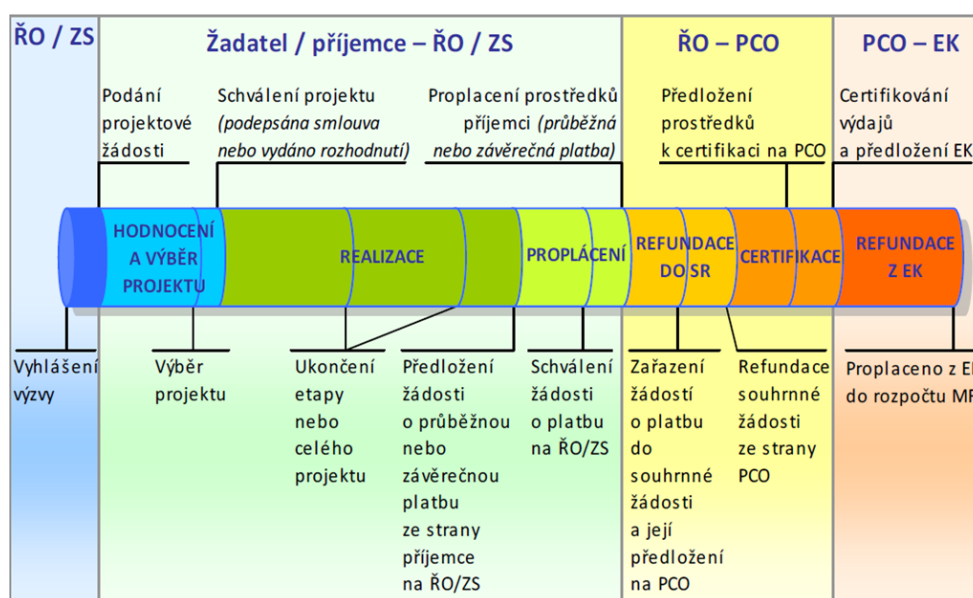
⁵⁸ ONDŘEJ, Jan. *Ekonomické a právní aspekty podnikání v Evropské unii*. C. H. Beck, 2007. s. 251, 266.

3.1 Projektový cyklus při získávání prostředků z fondů Evropské unie

Projektové řízení či cyklus představuje celý proces od prvotní ideje projektového záměru, přes nalezení vhodného dotačního titulu a zdroje financování, zpracování žádosti, předložení žádosti k posouzení, uskutečnění projektu, až po administraci a vyhodnocení projektu.

Proces samotného čerpání a získání prostředků z fondů EU není nikterak jednoduchý, a pro úplné porozumění implementace strukturálních fondů a Fondu soudržnosti a současně i národních zdrojů, je důležité znát samotný průběh čerpání finančních prostředků.

Obrázek 3.1 Průběh čerpání finančních prostředků z fondů EU

Legenda:

EK	Evropská komise
PCO	Platební a certifikační orgán
ŘO	Řídící orgán
SR	Státní rozpočet
ZS	Zprostředkující subjekt

Zdroj: *Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007–2013* [online]. [cit. 2014-03-19]. s. 9 Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/420d168c-9636-460a-a0a7-e9daaf7651f0/MMZ_2012_05_420d168c-9636-460a-a0a7-e9daaf7651f0.pdf.

Na Obrázku 3.1 je znázorněn průběh čerpání finančních prostředků z fondů EU. Celý proces začíná vyhlášením časově omezené výzvy k předkládání žádostí o finanční podporu v rámci daného operačního programu a jeho jednotlivých prioritních os. Hlavní roli zde hraje řídicí orgán případně zprostředkující subjekt. Ve stanovených termínech danou výzvou jsou

podávány projektové žádosti jednotlivými žadateli, které však musí splňovat stanovená kritéria konkrétního operačního programu, z něhož žadatel chce prostředky čerpat.

V druhé fázi jsou hodnoceny veškeré podané žádosti, zda splňují stanovená kritéria výzvy a cíle konkrétního operačního programu. Na základě předem stanovených výběrových kritérií jsou vybrány projekty, které na danou dotaci dosáhly, projekty jsou schváleny a závěrečným krokem této části je uzavření právního aktu - podepsání smlouvy o poskytnutí dotace.

Třetí a čtvrtá část cyklu spočívá v realizaci projektu a jeho následném proplacení. Jakmile dojde k ukončení etapy realizace projektu či ukončení celého projektu, příjemce předloží žádost o průběžnou či závěrečnou platbu řídicímu orgánu či zprostředkovatelskému subjektu. Tato platba může být předložena formou ex-ante platby či ex-post platby, kdy výdaje jsou propláceny příjemci ještě před realizací jeho výdajů na projekt nebo dojde až k následnému proplacení, poté, co již příjemce dané výdaje vynaložil. Následně dojde ke schválení žádosti a samotnému proplacení prostředků příjemci. Veškeré uplatňované nároky musejí být dokladově podloženy a výdaje musí odpovídat podmínkám, které jsou vymezeny ve Smlouvě o poskytnutí dotace. Veškeré doklady, vztahující se k projektu, musejí být archivovány a k dispozici pro audit a kontrolu.

Celý režim finančních prostředků z fondů EU je založen na principu předfinancování ze státního rozpočtu ČR. Konkrétně to znamená, že podíl EU určený na spolufinancování OP je předfinancován z rozpočtu kapitol státního rozpočtu (úlohu zde hraje řídicí orgán) a poté je podíl EU refundován do dané kapitoly státního rozpočtu zpět ze zdrojového účtu Platebního a certifikačního orgánu, odbor Národní fond Ministerstva financí ČR.

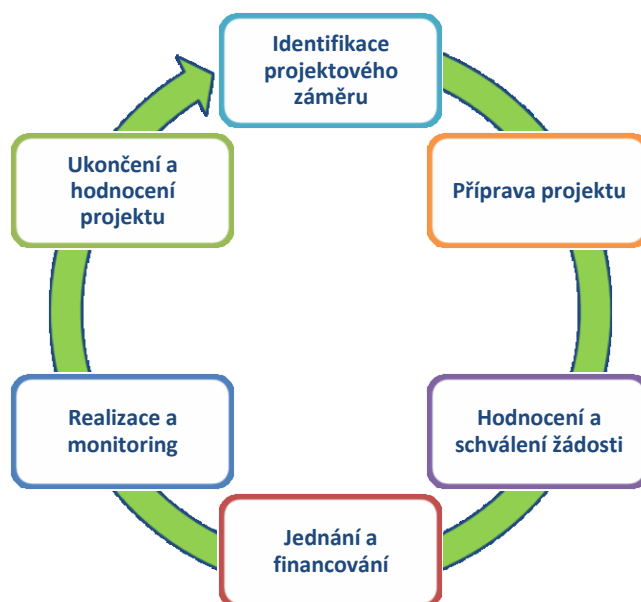
Důležité je, aby kapitoly státního rozpočtu měly na daný rok dostatečné množství finančních prostředků zejména z toho důvodu, aby bylo možné podíl EU vůbec předfinancovat. Dále jsou prostředky předloženy k certifikaci na Platební a certifikační orgán a posléze jsou výdaje certifikovány. Následně dojde k předložení Evropské komisi a finálním krokem je proplacení z Evropské komise do rozpočtu Ministerstva financí ČR.⁵⁹

Samotný projektový cyklus definuje základní aktivity, které jsou klíčové v rámci přípravy a řízení projektu. Doba trvání jednotlivých fází je individuální v rámci daného projektu. Fáze

⁵⁹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007 – 2013* [online]. Praha: MMR-NOK, červen 2012 [cit. 2014-03-18]. s. 8-9. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/420d168c-9636-460a-a0a7-e9daaf7651f0/MMZ_2012_05_420d168c-9636-460a-a0a7-e9daaf7651f0.pdf.

projektu se musí doplňovat a řídit stejnými principy a naznačovat směr, týkající se časového i obsahového hlediska.⁶⁰ Většinou bývá vymezeno šest fází pro daný projektový cyklus, který je znázorněný v Obrázku 3.2.

Obrázek 3.2 Projektový cyklus

Zdroj: Vlastní zpracování dle VILAMOVÁ, Šárka. *Jak získat finanční zdroje Evropské unie*, s. 134 – 135.

3.1.1 Projektový záměr – identifikace a formulace

Tato úvodní fáze spočívá v nutném definování vhodného a také finančně udržitelného investičního nebo neinvestičního záměru, kterému předchází prvotní myšlenka projektu s následnou analýzou situace.

Jako vhodné doporučení se jeví vycházet z konkrétních potřeb, nikoli vytvářet projekt na základě vyhlášených témat výzev. Žadatel nejprve sestaví projektový záměr a až poté vyhledává vhodný dotační program. V této úvodní fázi tak není nutné tvořit celý projekt, zejména potom z časového hlediska. Klíčové je vymezit nutné parametry, které budou porovnávány s dokumentací daného operačního programu a využity při vyhledávání dotačního titulu. Tímto způsobem se tak mohou vyloučit takové operační programy, které jsou pro daný projektový záměr nevhodné. Projekt by měl být prostřednictvím

⁶⁰ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister&Principal, 2009. s. 62-64.

projektového záměru vymezen komplexně a informace o záměru by měly vést ke srozumitelnosti a jasnosti pro třetí subjekty.⁶¹

V projektovém záměru by mělo být zejména zahrnuto:

- definování hlavního cíle projektu, hlavní výstupy a aktivity, které povedou k dosažení cílů,
- charakteristika technického řešení projektu,
- stanovení předběžného rozpočtu projektu,
- stanovení předběžného harmonogramu realizace,
- specifikaci žadatele, předkládajícího projekt, společně s určením místa realizace.⁶²

Takovýmto způsobem zpracovaný projektový záměr lze následně rozpracovat do podoby podrobné projektové žádosti. Žadatel by však měl posoudit, zda je možné připravit takovouto podrobnou projektovou žádost v požadovaném termínu v rámci dané výzvy.

3.1.2 Příprava projektu a metodické nástroje

Projektový záměr je v této fázi podrobně rozpracován a dochází k podrobné přípravě projektu, od institucionální analýzy až po zhodnocení dopadů na životní prostředí. V této fázi se rovněž přehodnocují jednotlivé cíle a plány projektu, aby vše bylo v souladu. Klíčovým faktorem této fáze je proveditelnost projektu, jak bylo uvedeno v záměru. Vytvořit kvalitní projekt je důležitý základ pro úspěšnost projektu. Nejedná se tak o nenáročný proces a z časového hlediska může jít o půl roční proces příprav.⁶³

Postup přípravy projektu lze shrnout do sedmi základních kroků, odpovídající na otázky:

- CO? – Definovat cíle projektu, čeho má být dosaženo a změny, které nastanou.
- KDO? – Sestavit realizační tým s popsáním pracovní náplně jednotlivých členů při jednotlivých fázích projektu.
- KOMU? – Analyzovat cílovou oblast, cílový segment a jeho prospěch plynoucí z projektu.
- JAK? – Popsat fáze projektu, zpracovat analýzy ve vztahu k daným oblastem (např. životnímu prostředí), zahájit územní řízení.

⁶¹ ONDŘEJ, Jan. *Ekonomické a právní aspekty podnikání v Evropské unii*. Praha, 2007. s. 266, 268.

⁶² ONDŘEJ, Jan. *Ekonomické a právní aspekty podnikání v Evropské unii*. Praha, 2007. s. 268-269.

⁶³ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister&Principal, 2009. s. 65.

- ZA KOLIK? – Sestavit realistický rozpočet společně s finančním plánem.
- PROČ NE? – Nalézt rizika a ohrožení projektu s jejich efektivním řešením.
- CO PAK? – Definovat udržitelnost projektu po ukončení podpory v rámci monitoringu po jeho ukončení.⁶⁴

Pro přípravu projektu slouží také vybrané metodické nástroje. Mezi standardní nástroje patří SWOT analýza, brainstorming, definice cílů a aktivit, harmonogram projektu či analýza veřejné podpory. Takovéto nástroje jsou využívány u projektů jak charakteru investičního, tak také neinvestičního. Pro investiční projekty se dále používají studie příležitostí, studie proveditelnosti nebo analýza přínosů a výsledků (Cost – Benefit Analysis, CBA).

*SWOT*⁶⁵ analýza, jako metoda kvalitativního vyhodnocení veškerých podstatných stránek projektu, umožňuje zobrazit přehledně silné a slabé stránky v rámci vnitřního prostředí, a v návaznosti na vnější prostředí k nim v logické vazbě přiřadit příležitosti a ohrožení, která by mohla nastat, kdyby nebyly příležitosti využity. Tato metoda představuje efektivní cestu, vedoucí k nalezení základních projektových záměrů.⁶⁶

U každé *základní vazby aktivity projektu*, kterých je celkem sedm, je nutné zvážit vazby na vstupy projektu a další faktory. Jednotlivými aktivitami projektu jsou: cíle, výstupy, vstupy, rozpočet, lidské zdroje, vybavení a administrace. V rámci přípravy projektů do operačních programů, které jsou financovány z EU, je vždy nutné prokázat soulad s cíli daného programu, ze kterého zamýšlíme získat dotaci a současně prokázat provázanost účelu projektu s jeho jednotlivými aktivitami.

Harmonogram projektu je klíčový nástroj sloužící k časovému plánování každého projektu. Časové ukotvení aktivit projektu (i v rámci představ při zpracování projektového záměru) znázorňujeme prostřednictvím grafického aparátu, který je součástí již samotné žádosti o dotaci. Konkrétně se jedná o jednu z nejčastějších metod znázornění časového plánu, využívaných u nepříliš složitých projektů a to Ganttův diagram.⁶⁷

⁶⁴ TAUER, V., H. ZEMÁNKOVÁ a J. ŠUBRTOVÁ. *Získejte dotace z fondů EU: tvorba žádosti a realizace projektu krok za krokem: metodika, pravidla, návody*. Brno: Computer Press, 2009. s. 97-98.

⁶⁵ SWOT je akronym anglických slov Strengths (silné stránky), Weaknesses (slabé stránky), Opportunities (příležitosti), Threats (hrozby).

⁶⁶ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister&Principal, 2009. s. 68-69.

⁶⁷ TAUER, V., H. ZEMÁNKOVÁ a J. ŠUBRTOVÁ. *Získejte dotace z fondů EU: tvorba žádosti a realizace projektu krok za krokem: metodika, pravidla, návody*. Brno: Computer Press, 2009. s. 44-45.

CBA analýza slouží k ohodnocení projektů financovaných z veřejných zdrojů, jakožto i z fondů EU, ale i k ohodnocení projektů soukromých. Zahrnuje finanční zhodnocení přínosů i pro subjekty jako jsou stát, obec apod. Hlavním cílem této analýzy je prověřit, zda daný projekt bude mít přínosy nebo zda z něj vyplynou pouze náklady bez nějakého přínosu. CBA může pomoci také v rozhodnutí, který z řady projektů bude realizován přednostně. Při hodnocení by se měl brát ohled na maximalizaci rozdílu přínosů a nákladů daného projektu. Teoretický koncept CBA je v celém světě relativně stabilní. CBA řeší otázky: Jaké náklady a přínosy budou plynout z projektu? Jak budou tyto prvky ohodnoceny?⁶⁸

3.1.3 Posouzení, schválení a výběr žádosti

V této fázi, na rozdíl od fází předchozích, kdy je projekt posuzován svým zadavatelem, je projekt posuzován řídicím orgánem, který žádost přijímá. Nejprve je posuzována formální správnost, dále podmínky přijatelnosti projektu a žadatele. Následně dojde k postoupení věcné přijatelnosti, zaměřující se na technické, ekonomické, finanční a jiné aspekty tématu.⁶⁹ Hodnocení může být prováděno přístupem k bodovému hodnocení dle výběrových kritérií,⁷⁰ nebo k celkovému zhodnocení udržitelnosti projektu, případně k jejich vzájemné kombinaci. Proces posouzení a schválení se zaměřuje také na efektivitu projektu, jeho přínosu a to nejen ve vztahu k regionálním či národním prioritám, ale také k prioritám evropským. Úspěšnost je dána jak kvalitou a precizností zpracování, tak objektivními charakteristikami realizovatelného projektu.⁷¹

3.1.4 Financování a vyjednávání

Typ projektu a nástroj regionální politiky, který daný projekt využívá, ovlivňuje financování. V této fázi se zejména dohaduje rozpočet a podepisuje se smlouva mezi předkladatelem projektu a odpovědným schvalovatelem (řídicím orgánem). Náročnost tohoto procesu je úměrná velikosti a náročnosti daného projektu. Pokud je daný projekt pozitivně posouzen, je schválen k financování a je podepsána smlouva k poskytnutí dotace. Ta stanovuje závazek příslušného řídicího orgánu poskytnout danou podporu a závazek žadatele uskutečnit projekt

⁶⁸ KULA, David. *Appraisal of comprehensive investment projects financed from the EU funds in the Czech Republic*. Praha: Oeconomica, 2011. s. 9-10.

⁶⁹ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister&Principal, 2009. s. 65.

⁷⁰ Výběrová kritéria jsou rozdělena do bodovací tabulky, kde je každé skupině přiřazena určitá závažnost.

⁷¹ ONDŘEJ, Jan. *Ekonomické a právní aspekty podnikání v Evropské unii*. Praha, 2007. s. 283-284.

způsobem, který byl navrhnout a zároveň schválen. Nedílnou součástí jsou také podmínky, které nutno při čerpání a použití dodržet.⁷²

3.1.5 Realizace projektu a jeho monitoring

Fáze realizace projektu představuje hlavní těžiště celého projektového cyklu, které se musí řídit všemi platnými postupy. Především jde o dodržování předpisů pro výběr dodavatelů, dodržení pravidel povinné publicity či dodržení monitoringu projektu a vedení a uchování dokladů. Samotná realizace musí vést ke splnění vytyčených cílů. Při realizaci je nutné dbát na řádnou administrativu, kdy je nutné připravovat monitorovací zprávy, dokládající, že průběžná realizace probíhá podle plánu, nebo vyhotovovat žádosti o platbu. Většina projektů je proplácena žadatelům až zpětně a po dobu realizace musí být projekt financován z vlastních zdrojů či formou bankovních půjček. Dalším faktorem, na který nutno dbát, je zajištění udržitelnosti projektu po jeho realizaci. Výsledky, které byly dosaženy tímto projektem, musejí nějakou dobu (dle požadavků konkrétního OP) přetrvat.⁷³

V této fázi jsou tak realizovány jednotlivé aktivity a etapy projektu. Tyto aktivity musejí být průběžně dokladovány a být v souladu s požadovanými náležitostmi. Mohlo by se také stát, že nesprávná realizace zapříčiní skutečnost, že dotace nebude v konečné fázi vůbec proplacena.

Monitorování projektu patří mezi povinnost realizátora projektu. Jde o průběžné sledování a shromažďování informací z realizace projektu, sloužící oběma zainteresovaným stranám – realizátorovi i poskytovateli podpory, ke sledování průběhu realizace projektu a k následnému rozpoznání rizik nebo problémů a k předcházení možných chyb či nesrovnalostí, které by mohly mít v konečné fázi nepříznivý vliv pro další vývoj. Přípravě monitorovací zprávy je nutno věnovat značnou pozornost, jelikož její obsahová nedostatečnost by mohla prodloužit termín placení dotace.⁷⁴

V průběhu realizace projektu jsou prováděny z hlediska doby provedení kontroly a to kontrola ex ante, prováděna před uzavřením právního aktu o poskytnutí dotace (negativní výsledek

⁷² MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister&Principal, 2009. s. 65.

⁷³ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. *Jak na projekt* [online]. [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Jak-na-projekt>.

⁷⁴ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister&Principal, 2009. s. 193-195.

může mít za následek neuzavření smluvního vztahu), dále kontrola interim (v průběhu realizace projektu) a kontrola ex post (po ukončení realizace projektu).⁷⁵

3.1.6 Ukončení a hodnocení projektu

Ukončení projektu je jedna z posledních fází projektového cyklu. I přesto, že je projekt úspěšně dokončen, je na řadě sepsání závěrečných zpráv a celkové uzavření účetnictví. Pravidla programu stanoví, ve kterých konkrétních případech má příjemce dotace povinnost provést audit projektu. Každý OP má hranici pro provedení auditu stanovenou rozdílně, v případě projektů financovaných z ESF jde o projekty s rozpočtem 3 mil. Kč a výše. Takovýto audit musí být proveden ještě před odevzdáním závěrečné monitorovací zprávy a žádosti o platbu.⁷⁶ Jednou z povinností žadatele je uchování veškerých finančních dokladů a záznamů po dobu pěti let po uzavření projektu a udržovat výsledky projektu a předkládat následné monitorovací zprávy oprávněnému řídicímu orgánu.

Fáze hodnocení projektu posuzuje efektivnost a dopady projektu v konfrontaci se stanovenými cíli. Zjištěné nedostatky či chyby projektu mohou být zpracovány dále a použity v rámci formulace záměru pro nový projekt. To vše je závislé na druhu projektu.

3.1.7 Chyby v projektech

Při tvorbě projektů a jejich následné kontrole formálních náležitostí dochází k výskytu chyb v různých oblastech. Nejčastější výskyt chyb bývá v oblasti *právní*, zejména z hlediska vlastnických vztahů, kdy např. na nemovitosti vážnou zástavní práva apod. Další oblastí je *publicita*, kdy nejsou dodrženy její předepsané znaky; oblast *zadávacího řízení*, kdy nejsou dodrženy veškeré náležitosti, nejsou doloženy doklady; nebo je stanoven nereálný *harmonogram projektu*, kdy se prodlužuje doba realizace a vznikají tak dodatečné náklady a problémy se zajištěním zdrojů; jsou prováděny *změny v projektech* a jejich vlivem dojde k pozdní identifikaci změn a pozdnímu hlášení poskytovateli dotace; je vedeno neprůkazné *účetnictví projektu*; nejsou dodrženy termíny *monitorovacích zpráv* stanovených ve smlouvě o poskytnutí dotace, aj.⁷⁷

⁷⁵ BUDÍK, Josef. *Evropské strukturální fondy a jejich využívání*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2009. s. 53.

⁷⁶ TAUER, V., H. ZEMÁNKOVÁ a J. ŠUBRTOVÁ. *Získejte dotace z fondů EU: tvorba žádosti a realizace projektu krok za krokem: metodika, pravidla, návody*. Brno: Computer Press, 2009. s. 126.

⁷⁷ TAUER, V., H. ZEMÁNKOVÁ a J. ŠUBRTOVÁ. *Získejte dotace z fondů EU: tvorba žádosti a realizace projektu krok za krokem: metodika, pravidla, návody*. Brno: Computer Press, 2009. s. 129-130.

3.2 Vybraná pravidla pro tvorbu projektové žádosti

Pro tvorbu projektu a následné projektové žádosti jsou stanovena pravidla týkající se daných oblastí: veřejná podpora, žadatel projektu, pravidla způsobilých výdajů, zadávání veřejných zakázek, pravidla pro publicitu, horizontální témata, rovné příležitosti, udržitelný rozvoj a udržitelnost projektu.

- **Veřejná podpora**

Projekt, který je financovaný z veřejných zdrojů, tudíž i z fondů EU, nesmí v sobě zahrnovat zakázanou veřejnou podporu a tato podmínka se považuje za absolutní. Platí, že míra podpory, která je udělená z programů, které jsou financovány z fondů EU, musí být stejná nebo nižší než povolená míra veřejné podpory vyplývající z právních předpisů EU. Z toho plyne, že veřejná podpora je regulovaná, ne však zakázaná. Vyšší podpory se dostane obecně prospěšným investičním projektům a vzdělávacím projektům, nižší podpory se naopak dostane investičním projektům podnikatelským.

Aby se jednalo o zakázanou veřejnou podporu, musí být naplněny její čtyři znaky ve všech bodech. Pokud je jeden znak vyloučen, nejedná se o zakázanou veřejnou podporu. Těmito znaky jsou odpovědi na tyto otázky:

- Je podpora poskytována z veřejných prostředků? – tento znak je splněn vždy.
- Narušuje podpora hospodářskou soutěž nebo hrozí její ohrožení?
- Je zvýhodněno určité podnikání nebo odvětví?
- Je ovlivněn obchod mezi členskými státy?

Jako příklady poskytnutí veřejné podpory lze uvést dotace a granty (EU, ČR, ...), zvýhodněné záruky, zvýhodněné půjčky od bankovních institucí, obcí, zvýhodněný prodej majetku od obce nebo státu. Kumulace takovýchto veřejných podpor je zakázána.⁷⁸

- **Žadatel podpory ve formě dotace**

Oprávněným žadatelem o podporu ve formě finančních prostředků je ten, který je přesně specifikován ve znění operačního programu a ve znění konkrétní výzvy u dané oblasti podpory. Po schválení žádosti o podporu se z žadatele stává příjemce podpory. Mezi základní právní formy žadatelů, kteří bývají uvedeni ve výzvě k předkládání žádostí, patří: kraje, obce,

⁷⁸ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *Veřejná podpora* [online]. c2012 [cit. 2014-03-24]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora.html>.

malé a střední podniky, fyzické osoby, neziskové organizace, vysoké školy apod. Základním znakem identifikace žadatele je jeho identifikační číslo osoby (IČO). U firmy, jako potenciálního žadatele, může být omezení ve formě maximálního počtu zaměstnanců, nebo omezení v délce existence firmy, dále omezení v odvětví (dle klasifikace ekonomických činností), ve kterém daná firma působí.⁷⁹

- **Horizontální témata**

Nařízení Rady č. 1083/2006 v čl. 16 a 17 vymezilo pro programovací období 2007 – 2013 dvě horizontální témata: „Rovné příležitosti“ a „Udržitelný rozvoj“. Horizontální témata jsou oblasti, které se prolínají operačními programy. Evropská komise klade důraz na plnění těchto témat, a také ČR považuje tato témata za strategická a z tohoto důvodu jsou začleňována do hodnotících kritérií při výběru projektů. Při realizaci projektů musí být ze strany žadatelů zajištěn neutrální vliv na tato horizontální témata. Cílem zapojování těchto priorit do projektů je dosažení zlepšení životního prostředí a zlepšení situace v oblasti rovných příležitostí společně se zvýšením kvality projektů.⁸⁰

- **Pravidla pro publicitu**

Mezi jednu ze základních povinností příjemce podpory plynoucí z fondů EU patří propagace toho, že byly aktivity projektu spolufinancovány právě z těchto zdrojů. Pravidla v oblasti publicity narůstají na významu a jejich porušení může vést k porušení rozpočtové kázně se všemi následky. Každý operační program má své odlišnosti a svá specifika a proto je nutno se s těmito informacemi důkladně a včas seznámit.⁸¹

Základním předpisem, upravujícím tuto oblast je Nařízení Komise č. 1828/2006 z 8. 12. 2006, konkrétně čl. 8 a 9. Toto nařízení stanoví technické vlastnosti informačních a propagačních opatření projektu. Jako povinné minimum publicity jsou brány následující údaje:

- logo příslušného fondu, ze kterého bylo čerpáno,
- text názvu fondu, ze kterého bylo čerpáno, text může být i součástí loga,
- logo EU a text „Evropská unie“,

⁷⁹ *Příprava projektů v rámci strukturálních fondů EU dokumentovaná na praktické případové studii: informační brožura pro předkladatele projektů fondů EU*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, Odbor komunikační strategie, 2003. s. 13.

⁸⁰ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister&Principal, 2009. s. 134-138.

⁸¹ BUDÍK, Josef. *Evropské strukturální fondy a jejich využívání*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2009. s. 68-69.

- logo příslušného operačního programu,
- prohlášení, jež zdůrazňuje přínos intervence – „Investice do vaší budoucnosti“ nebo „Podporujeme vaši budoucnost“.

3.3 Projektová žádost, její struktura a logistika podání

Žádostí se rozumí dokument, který se předkládá poskytovateli dotace uvedenému ve výzvě. Formulář projektové žádosti pro jednotlivé výzvy k podání žádosti je svým způsobem unikátní a specifický. Proto je nutné si před samotným vyplňováním ověřit, zda právě tento formulář je ten jediný správný.

Informační systém Benefit7 je určen pro vyplňování a podávání elektronické žádosti o podporu projektu, který je spolufinancovaný z fondů EU. Formulář žádosti je včetně seznamu povinných příloh k dispozici v elektronické podobě na centrálním serveru systému Benefit7. Tato interaktivní databázová internetová aplikace slouží nejen k vytváření žádosti o dotace na základě vyhlášených výzev, ale také k následné komunikaci mezi žadatelem a administrátorem programu. Aby mohl žadatel používat systém Benefit7, ale i jiné obdobné systémy k tomuto účelu určené, musí projít registrací, spočívající v uvedení vlastní e-mailové adresy, hesla, jména a příjmení. Pod touto e-mailovou adresou a heslem se uživatel nadále přihlašuje a s webovou žádostí komunikuje. Přístup do webové žádosti je chráněn individuálním přihlašovacím heslem žadatele a je bezplatný. Jednotlivá pravidla a pokyny, vztahující se k podávání žádosti co do rozsahu a obsahu, určují řídicí orgány jednotlivých OP.⁸²

Systém Benefit7 v programovacím období 2007 – 2013 využívá 24 OP z celkových 26. Pro OP Podnikání a inovace je prostředkem komunikace vlastní systém E-ACOUNT a OP Životní prostředí využívá systém BENE-FILL.

Formulář BENE-FILL je určen nejen pro vytváření žádostí krok za krokem s průběžnou kontrolou a pro kompletní administraci projektů, spadající do OP Životní prostředí, ale také poskytuje přehled o realizaci projektů podle smluv o dílo, přehled fakturace a úhrad faktur, přehled financování projektů apod.

⁸² TAUER, V., H. ZEMÁNKOVÁ a J. ŠUBRTOVÁ. *Získejte dotace z fondů EU: tvorba žádosti a realizace projektu krok za krokem: metodika, pravidla, návody*. Brno: Computer Press, 2009. s. 109.

Formulář E-ACCOUNT se liší od formuláře v systému Benefit7 a od formuláře BENE-FILL rozdílným způsobem vstupu do systému. Žadatel si v tomto případě musí nejprve opatřit elektronický podpis. Další rozdílnost je spatřena v posloupnosti jednotlivých kroků. Žadatel totiž na základě výzvy nejprve vyplní pouze registrační žádost, která se posoudí z hlediska přijatelnosti projektu. A žadatel bude vyzván k předložení plné žádosti spolu se všemi přílohami až poté, jakmile je registrační žádost schválena.

Samotný formulář žádosti musí být vyplněn srozumitelně a pečlivě. Elektronická žádost musí být doložena jednou tištěnou kopií společně s k ní náležejícími přílohami (např. projektová dokumentace nebo územní rozhodnutí).

3.3.1 Struktura projektové žádosti

Samotná struktura každé projektové žádosti se odvíjí od samotného projektu v rámci vyhlášené výzvy spadající do daného operačního programu. Jakmile je tak zvolena odpovídající výzva, vytvoří se automaticky datová oblast žádosti. V editovatelné části aplikace Benefit7 jsou žlutá pole povinná, u aplikace BENE-FILL jsou povinná pole zelená.

Dále se budu zabývat jen strukturou žádosti v systému BENE-FILL a to z důvodu následné praktické aplikace právě v prostředí tohoto systému.

Datová oblast žádosti o podporu z OP Životní prostředí obsahuje následující okruhy:

- *A. Identifikace operačního programu a výzvy* – bližší specifikace oblasti podpory jako je prioritní osa a primární oblast podpory,
- *B. Základní identifikace projektu* – doplnění informací o projektu, jeho typu a charakteru, místě realizace projektu a harmonogramu projektu,
- *C. Základní identifikace žadatele (subjektu)* – specifikace žadatele včetně bonity, sídla žadatele, kontaktní osoby,
- *D. Ekonomické údaje,*
- *E. Financování,*
- *F., G. Vliv na rovné příležitosti* – zohlednění horizontálních témat,
- *H. Veřejné zakázky,*
- *I. Veřejná podpora,*
- *J. Přínosy a opatření,*
- *L. Čestné prohlášení* - žadatel vyjádří souhlas s jednotlivými čestnými prohlášeními,

- *M. Provozní situace,*
- *Přílohy* - obsahující seznam příloh, které jsou povinná k doložení.

Jakmile jsou veškeré náležitosti žádosti vyplněny, musí být vytvořena finální elektronická žádost, která je jednou z povinných příloh.

3.3.2 Předložení projektové žádosti

Samotnému předložení projektové žádosti předchází představa o daném projektu, o cílech, kterých má být dosaženo a vytvoření projektového záměru. Jakmile žadatel má tyto body upřesněny, je nutná informovanost o možnostech poskytnutí dotace. Tyto informace jsou dostupné na webových stránkách Ministerstva pro místní rozvoj Strukturální fondy a na stránkách jednotlivých operačních programů.

Žadatel, jehož projekt spadá do podpory některého z OP, musí vyčkat, až bude vyhlášena konkrétní výzva k předkládání projektových žádostí, v rámci které bude moci předložit svůj projekt. Požadavky jsou definovány v příslušné výzvě a dokumentech v ní odkazujících.

Rozlišují se dva druhy výzvy z hlediska termínu pro odevzdání projektu: výzva s pevně stanoveným datem ukončení příjmu žádostí a průběžná výzva, kdy je možné předkládat projektové žádosti až do uzavření výzvy, což bývá zpravidla do konce programového období nebo do vyčerpání finančních prostředků.⁸³

Výzva obsahuje zásadní informace pro žadatele, které vytvářejí rámec projektu. Typickými náležitostmi výzvy jsou:

- identifikační údaje výzvy – název výzvy, číselná označení, pořadové číslo výzvy, celková částka určená pro danou výzvu (v Kč), název operačního programu, prioritní osy a případně oblasti podpory,
- definice cílů,
- okruh oprávněných žadatelů/příjemců podpory,
- datum vyhlášení výzvy,
- místo a konečný termín (konkrétní den a hodina) k předložení projektové žádosti,
- odkaz na závazné dokumenty a zdroje podrobnějších informací (příručky pro žadatele, příjemce apod.), a další důležité informace.

⁸³ TAUER, V., H. ZEMÁNKOVÁ a J. ŠUBRTOVÁ. *Získejte dotace z fondů EU: tvorba žádosti a realizace projektu krok za krokem: metodika, pravidla, návody*. Brno: Computer Press, 2009. s. 92.

Po vyhlášení výzvy vyplňuje žadatel elektronickou žádost v aplikaci k ní určené. Pro jednodušší orientaci ve webové žádosti jsou vydávány metodické pokyny pro vypracování žádosti. Vytvořená projektová žádost včetně příloh se předkládá v zalepené obálce. Všechny stránky projektové žádosti jsou pevně spojeny a na poslední straně je žádost podepsána oprávněnou osobou (statutárním orgánem). Taková forma žádosti je odevzdána vždy osobně na příslušná krajská pracoviště v období vymezeném pro podání žádosti. Konkrétně v případě žádostí, spadajících do OP Životní prostředí, na příslušné krajské pracoviště Státního fondu životního prostředí ČR. Po konečném termínu již žádost nemůže být přijata. Diagram logistiky podání žádostí a výběru projektů žadatelů je součástí Přílohy č. 3.

Pro úspěšné podání žádosti musí být splněny obecné podmínky, které pro OP Životní prostředí jsou následující:

- projekt je v souladu s Výzvou pro podávání žádostí, dle které je žádost podávána,
- projekt má pozitivní vliv na životní prostředí,
- projekt je v souladu se všemi právními předpisy ČR a EU,
- projekt je v souladu s horizontálními prioritami EU,
- projekt musí naplňovat věcně definované aktivit dle konkrétní podoblasti podpory,
- žadatel není v rámci stejného projektu současně příjemcem podpory z ostatních operačních programů, iniciativ Evropských společenství, ani z národních programů Státního fondu životního prostředí,
- žadatel není dlužníkem vůči orgánům veřejné správy,
- typ žadatele odpovídá určenému typu žadatele pro příslušnou podoblast podpory,
- splnění definovaných způsobilých výdajů dle jednotlivých oblastí podpory,
- žádost o podporu je předložena na vzorovém formuláři žádosti s příslušnými přílohami,
- žádost je předložena před termínem zahájení realizace projektu,
- oznámení zadávacího řízení musí být uskutečněno až po akceptaci žádosti Fondem.⁸⁴

⁸⁴ OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ. *Jak podat žádost* [online]. [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/sekce/26/jak-podat-zadost/>.

4 VYUŽITÍ FONDŮ EVROPSKÉ UNIE PRO KONKRÉTNÍ OBECNÍ PROJEKT

Ve čtvrté kapitole této diplomové práce jsou využity poznatky z kapitoly třetí, týkající se postupu a procesu získávání dotací z fondů Evropské unie. Prakticky to je aplikováno na konkrétním obecním projektu obce Kokory. Jedním z důvodů, proč jsem si vybrala tuto obec, je skutečnost, že tato obec je mi velmi blízká, v Kokorách žiji od narození a chtěla jsem se jistým způsobem zapojit do procesu získání finančních prostředků, kterých v dnešní době není dostatek, pro zlepšení podmínek v obci, jejím rozvoji a zvýšení míry využití evropských dotací touto obcí.

V úvodní části kapitoly je obec Kokory charakterizována a je zde nastíněna její dotační činnost za poslední programovací období 2007 – 2013. Následně je navázáno na představení obecního projektu, na jehož realizaci bude podávána žádost o poskytnutí dotace z OP Životní prostředí a na něhož budou finanční prostředky zprostředkovaně čerpány z jednoho z fondů EU - Fondu soudržnosti. Poté jsou jednotlivé podkapitoly směřovány na samotný projektový záměr, projektovou žádost a následné aktivity spojené s realizací.

Jelikož se jedná o projekt základního územně samosprávného celku (obce), je na místě uvést úvodem stručný přehled a hlavní rozdíly mezi jednotlivými typy obcí.

Dle § 1 zákona o obcích⁸⁵ je obec základní územní samosprávné společenství občanů, které tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Jednotlivé obce se od sebe odlišují. Mezi obcemi objevíme územní útvary s méně než sto obyvateli, ale také i sto a více tisícová města. V právní zákonodárné oblasti jsou využívány dvě zásady. *Zásada jednotné právní úpravy* společná pro všechny obce, spočívající v tom, že normy stanovující vnitřní organizaci a samosprávu, jsou platné pro všechny obce nerozdílně. Tuto zásadu tak lze považovat za projev rovnoprávnosti mezi jednotlivými obcemi. Druhou zásadou je *zásada rozdělení obcí na několik druhů*, což se projevuje v rozdílném právním postavení.

Podle právní úpravy obcí se v ČR rozlišují tři druhy obcí – obce, městyse, města. V jiném vyjádření to jsou obce „neměstského charakteru“ a obce „městského charakteru“. Takové členění obcí na města a ostatní obce lze považovat za tradiční členění v souladu

⁸⁵ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

s historickým vývojem. Zákon o obcích⁸⁶ uvádí, že obec, mající alespoň tři tisíce obyvatel, je městem (pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády).

Dalším možným členěním obcí je členění podle různých kritérií – *vnitřní organizace* v obcích, *rozsah státní správy*, nebo *hledisko obecního zřízení*. Podle hlediska obecního zřízení to jsou města „základní“, statutární a hlavní město Praha.⁸⁷

4.1 Metodika

Jedním z klíčových úkolů pro následné zpracování této kapitoly bylo nalezení vhodné výzvy, která by korespondovala se současnými potřebami obce a kterou by mohla obec Kokory využít. Z informací o stavu nevyčerpaných evropských peněžních prostředků za dobíhající období 2007 – 2013, kdy byla ČR nejhorší v celé EU, bylo zřejmé, že v blízké budoucnosti budou ze strany řídicích orgánů OP vyvíjeny kroky k vypsání nových výzev, aby došlo k co možná největšímu využití nevyčerpaných prostředků a aby ČR o všechny tyto prostředky nepřišla. Mezi operační programy, ve kterých jsou rezervy v čerpání, patří OP Životní prostředí, OP Výzkum a vývoj pro inovace a OP Podnikání a inovace.

Od počátků roku 2014 jsme monitorovali jednotlivé nově vyhlášené výzvy a ve snaze nalézt takovou, kterou by mohla obec Kokory využít. Dne 28. února 2014 vyhlásilo Ministerstvo životního prostředí prostřednictvím Státního fondu životního prostředí ČR výzvy pro podávání žádostí o poskytnutí podpory v rámci OP Životní prostředí v prioritních osách 1, 2, 3, 4 a 6. Konkrétně jde o výzvy LVIII., LIX. a LX.

Po následném nastudování jednotlivých prioritních os a zvážení možností využití některé z výzvy byla kontaktována starostka obce Kokory, s žádostí o osobní konzultaci na téma využití vyhlášené výzvy z OP Životní prostředí pro získání dotace. Po předložení návrhu využití výzvy LVIII. v rámci *prioritní osy 4 a oblasti podpory 4.1 Zkvalitnění nakládání s odpady* pro získání finančních prostředků na zkvalitnění nakládání s biologicky rozložitelnými odpady prostřednictvím pořízení kompostovacích nádob do jednotlivých domácností v obci, starostka souhlasila a přislíbila další spolupráci na tomto projektu formou poskytování potřebných informací a dat potřebných pro zpracování projektového záměru a projektové žádosti. Celkový výstup v podobě projektového záměru, analýzy produkce

⁸⁶ § 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁷ HENDRYCH, Dušan et al. *Správní právo: obecná část*. Praha: C. H. Beck, 2009. s. 153-156.

odpadů, vyplněné žádosti včetně souvisejících dokumentů byl v konečné fázi odsouhlasen zaměstnankyní poradenské agentury, poskytující služby zpracování žádostí o dotace, aby byla zajištěna 100 % správnost a nebylo ohroženo souhlasné rozhodnutí o poskytnutí dotací. V závěru tohoto jednání starostka vyslovila souhlas s využitím těchto výstupů zpracování a podání žádosti o dotaci pro účely zpracování této diplomové práce.

4.2 Charakteristika obce Kokory

Obec Kokory leží ve střední části Moravy, historicky nazývané Haná. Spadá do bývalého okresu Přerov a je jednou z 399 obcí Olomouckého kraje. Kokory leží asi 7 km severovýchodně směrem od Přerova, v Hornomoravském úvalu, na říčce Olešnici, v nadmořské výšce 250 m n. m. Kokory patří k největším chmelařským obcím Tršické chmelařské oblasti. Kokory sousedí s pěti obcemi vzdálené v okruhu 1 – 3 km a jsou členem mikroregionu Dolek spolu s dalšími 8 obcemi. Lokalizace obce Kokory je v Příloze č. 4.

Kokory mají na svém území hned několik památkových objektů. Z 18. století pocházející barokní památky, jako jsou kaple sv. Františka Xaverského z roku 1724 a pivovar z roku 1761. Mezi další památky patří románský kostel Nanebevzetí Panny Marie se zvonem z roku 1477 nebo renovovaný bývalý klášter dominikánek.⁸⁸

4.2.1 Od historie po současnost

Oblast Kokor patří k nejstarším známým osídleným místům na Přerovsku, což prokazují i archeologické nálezy z doby bronzové. Nejstarší písemná zmínka o obci se datuje z roku 1279. Obec postupně vlastnili páni z Kokor, Ludanicové, jezuité, studijní fond a Eichhoffové. Kokory byly povýšeny na městečko v roce 1535. V 18. století, kdy byly Kokory v majetku jezuitského řádu, vznikly na území obce barokní památky, jako např. pivovar z roku 1761, který je důkazem hospodářského podnikání jezuitů na Hané. Pivo se v obci vařilo celých 150 let s napojením na produkci kvalitního sladu a chmele. V době 2. světové války byly v částech prostor pivovaru sklady německé armády.⁸⁹

⁸⁸ OBEC KOKORY. *Historie a zajímavosti* [online]. c2014 [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: <http://www.obeckokory.cz/index.php?nid=9708&lid=cs&oid=2035488>.

⁸⁹ SDRUŽENÍ OBCÍ MIKROREGIONU DOLEK. *Obce v mikroregionu* [online]. c2014 [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: <http://www.dolek.cz/index.php?nid=1290&lid=cs&oid=122658>.

V současnosti jsou Kokory obcí s vybudovanou plnou občanskou vybaveností, je zde pošta, základní škola, mateřská škola, zdravotní středisko (obvodní lékař, dětský lékař, zubař, gynekolog), síť obchodů a služeb, kulturní a celospolečenská zařízení, sportovní areál, umožňující sportovní vyžití. V obci se nachází také Ústav sociální péče pro ženy – Centrum Dominika, který sídlí v bývalém klášteře dominikánek. Působí zde také Sdružení dobrovolných hasičů a za zmínku stojí i oddíl národní házené Sokola Kokory, který hraje první ligu s celorepublikovou působností. V obci je rozvinuto podnikání a je zde evidováno 206 podnikatelských subjektů. Kokory dnes charakterizuje také čilý dopravní ruch, jelikož obcí prochází vysoce frekventovaná silnice Přerov – Olomouc, a také rozvinuté zemědělství, kdy zemědělské družstvo Kokory patří k největším pěstitelům chmele na Moravě.

Územní základ obce

Obec Kokory se statusem městečka představuje územně samosprávný celek. Ze zákona o obcích plyne, že každá obec musí mít alespoň jedno katastrální území. Celkové katastrální území obce má rozlohu 671 ha. Orná půda je na 334 ha, chmelnice zabírají 128 ha. Celková zemědělská půda zabírá 534 ha. Zastavěnou plochu tvoří přibližně 19 ha.⁹⁰

Osobní základ obce

Osobní základ každé obce tvoří obyvatelstvo. V Kokorách v současnosti žije okolo 1 116 obyvatel⁹¹, kdy v obci bydlí více žen než mužů. Demografický vývoj se v obci pohybuje v rozmezí 1 100 – 1 200 obyvatel a je poměrně stálý. V posledních letech dochází k úbytku populace v obci a to i přes skutečnost, že došlo k výstavbě nových rodinných domů. (viz. Tabulka 4.1). Průměrný věk obyvatel činí 38,5 let a produktivního věku dosahuje okolo 788 obyvatel. Ekonomická úroveň obyvatel je ovlivněna zejména situací na trhu práce. Nedostatek pracovních míst nejen v obci, ale i v blízkém městě Přerov způsobuje odchod občanů do větších měst. Potvrzuje to také celkový přírůstek, který byl v posledních pěti letech záporný. Pracovní využití v této obci je pro obyvatele omezené a většina občanů dojíždí za prací do města Přerova a do blízké Olomouce.

⁹⁰ Český statistický úřad (ČSÚ) [databáze online]. Praha: ČSÚ, 2014 [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=5&pro_1_154=514152&cislotab=MOS+ZV01. Veřejná databáze Českého statistického úřadu.

⁹¹ Stav k 1. 1. 2014.

Tabulka 4.1 Vývoj počtu obyvatel obce Kokory

Rok	1970	1980	1990	2000	...	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet obyvatel	1224	1191	1117	1113	...	1265	1192	1175	1183	1155	1137	1126

Zdroj: Vlastní zpracování dle http://www.czso.cz/cz/obce_d/ [cit. 2014-03-25].

Obecní působnost

Obec Kokory patří dle klasifikace ekonomických činností – CZ-NACE do kategorie všeobecné činnosti veřejné správy.⁹² Samospráva obce je vykonávána Obecním úřadem Kokory. Veřejná správa je vykonávána částečně v obci Kokory (Matriční úřad, pod který spadají matriční obce Kokory, Lhotka, Nelešovice, Čelechovice) a zbývající část veřejné správy je příslušná městu Přerov. Příslušnou obcí s rozšířenou působností pro Kokory je tedy město Přerov. V rámci samostatné působnosti obce schvaluje zastupitelstvo rozpočet a závěrečný účet obce, vydává obecně závazné vyhlášky, kdy v roce 2013 byla vydána pouze jedna obecně závazná vyhláška.

4.2.2 SWOT analýza obce Kokory

SWOT analýza obce Kokory (viz. Tabulka 4.2) se opírá o oblasti cestovního ruchu, životního prostředí a zemědělství, dopravní infrastruktury, podnikání, kvality života. Silné stránky obce by se měly maximalizovat a rozšiřovat, slabé stránky je nutno eliminovat a řešit. Příležitosti, vycházející z vnějšího okolí obce, je nutné posilovat. Hrozby je naopak nutné sledovat a snižovat jejich rizika.

Analýza je zaměřena jak na minulost, tak také na budoucí vývoj a jejím prostřednictvím je možné identifikovat rozvojové cíle a úkoly pro jejich dosažení.

⁹² ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE) [online]. c2014 [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_\(cz_nace\)](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_(cz_nace)).

Tabulka 4.2 SWOT analýza obce Kokory

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • dopravní dostupnost obce • plynofikace • pozemky určené pro výstavbu • základní a mateřská škola • sportovní a kulturní zařízení • zdravotní středisko • poloha u větších měst – Přerov a Olomouc • rozvinutá zemědělská činnost (chmel) 	<ul style="list-style-type: none"> • absence napojení na cyklostezky v regionu • velké zatížení obce průjezdovou dopravou (osobní i nákladní) • nedostatek pracovních příležitostí • zhoršený stav zeleně ve východní části obce • nedostatek míst vyhrazených pro sběr bio-odpadu • chátrající pivovar
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> • možnost získání finančních prostředků z veřejných zdrojů (z fondů EU) • využití dotací na financování obnovy a výstavby občanské vybavenosti obce • plánovaný obchvat obce • napojení na dálnici D1 a D47 • udržení kvalitního životního prostředí v obci a citlivá péče o krajinu • větší zapojení obyvatel do veřejného života obce 	<ul style="list-style-type: none"> • vysoká intenzita dopravy z hlediska kritérií bezpečnosti, ovzduší, hluku • nedostatek turistů • nízká kupní síla obyvatel • odchod obyvatel do větších měst • stárnutí obyvatelstva obce • postupná ztráta zájmu občanů o věci veřejné

Zdroj: Vlastní zpracování

Závěry SWOT analýzy

Na základě výběru nejdůležitějších položek jednotlivých faktorů SWOT analýzy obce Kokory je možné identifikovat cíle a úkoly, které by měly být realizovány ze strany obce pro dosažení těchto cílů. Jako nejvýznamnější položky *silných stránek* obce se jeví dopravní dostupnost a poloha obce, které je přiřazena největší priorita v rámci tohoto faktoru, a také rozvinutá zemědělská činnost. Co se týká *slabých stránek*, tak hlavními oblastmi s poměrně vysokou prioritou se jeví prvek zhoršeného stavu zeleně ve východní části obce a zatížení obce průjezdovou dopravou.

Jako jedny z nejvýznamnějších *příležitostí*, které by obec Kokory měla využít, jsou využití dotací na financování obnovy obce a udržení kvalitního životního prostředí v obci a citlivější péče o krajinu. *Hrozbou* s poměrně vysokou důležitostí se jeví ztráta zájmu občanů o věci veřejné, což se projevuje přenášáním veškerých záležitostí na vedení obce, další hrozbou s vysokou důležitostí je odchod obyvatel do větších měst, zejména za prací.

Jak plyne z účelu SWOT analýzy a to využít její výsledky pro identifikaci dalšího rozvoje, hlavním požadavkem je mít co nejvíce silných stránek, které danou obec posilují a vypovídají o jejím postavení. Tím, že budou maximalizovány silné stránky, měly by být maximalizovány i příležitosti. Proto by obec Kokory měla využít definované příležitosti a to zejména v podobě zaměření se na životní prostředí obce a využití finančních prostředků, které se naskýtají z fondů EU. S výsledky a závěry této analýzy koresponduje i připravovaný projekt, který je předmětem žádosti o dotaci na základě vypsané LVIII. výzvy OP Životní prostředí, týkající se pořízení domácích kompostérů pro občany a který je předmětem této práce.

4.3 Dotační činnost obce Kokory

Dotace jako jeden ze zdrojů, který je součástí rozpočtu obce, je pro obec důležitou položkou příjmů. V průběhu posledního programovacího období 2007 – 2013 získala obec Kokory dotace v celkové výši 7 905 028 Kč. Tato částka dotací byla poskytnuta na položky investiční (rekonstrukce, opravy, výstavby) i neinvestiční (volby, dotace na veřejnou správu). V této celkové částce jsou zahrnuty i dotace, které byly poskytnuty Základní a mateřské škole Kokory, o které musela obec jako jejich zřizovatel zažádat zprostředkovaně. Veškeré tyto dotační zdroje byly poskytnuty jak z ústřední úrovně (ze státního rozpočtu, z OP z fondů EU), tak z územní úrovně (z Olomouckého kraje).

V rámci zhodnocení dotační činnosti obce lze říci, že počátek programového období 2007 – 2014 nebyl na dotace nijak významný. Jednalo se pouze běžné dotace na veřejnou správu či o dotace na drobné investiční akce. Od roku 2008 se dotační činnost stala významnou a to zejména při revitalizacích obecních budov – budova obecního úřadu, zdravotní středisko, mateřská škola a její okolí. Nejvýznamnějším rokem byl rok 2011 a zdá se, že i rok 2014 bude úspěšný. Již teď v prvním čtvrtletí roku 2014 byla poskytnuta jedna dotace a jeden další projekt byl vybrán k podpoře.

Tabulka 4.3 vyjadřuje nejvýznamnější investiční akce, na které byla poskytnuta dotace v období 2007 - 2013. Tabulka je rozšířena i o první čtvrtletí roku 2014.

Tabulka 4.3 Nejvýznamnější investiční akce, na které byly poskytnuty dotace v období 2007-2013 a v průběhu 1. čtvrtletí roku 2014

Rok	Investiční položka	Částka	Zdroj dotace
2007	Kontaktní místo Czech Point	50 000 Kč	Integrovaný OP
2008	Oprava obecního úřadu	500 000 Kč	POV Olomouckého kraje
	SDH – výstroj a výzbroj	49 500 Kč	POV Olomouckého kraje
2009	Kontaktní místo Czech Point - rozšíření	49 759 Kč	Integrovaný OP
	Měřiče rychlostí	50 000 Kč	ROP Střední Morava
2010	SDH – zakoupení čerpadla	20 000 Kč	Olomoucký kraj
2011	Zateplení MŠ	91 185 Kč	SFŽP
	Zateplení zdravotního střediska	60 521 Kč	SFŽP
	Rekonstrukce zdravotního střediska	1 028 860 Kč	Strukturální fondy
	Modernizace zdravotního střediska	1 000 221 Kč	ROP Střední Morava
	Rekonstrukce MŠ	1 550 145 Kč	ROP Střední Morava
	Dětské hřiště u MŠ	400 000 Kč	MMR
	Místní komunikace Haltýře	500 000 Kč	POV Olomouckého kraje
2012	Dotace zprostředkované pro ZŠ a MŠ	331 444 Kč	Olomoucký kraj
2013	-----	-----	-----
2014	SDH – jednotky požární ochrany V.	120 000 Kč	Olomoucký kraj
	Revitalizace obecního úřadu *	1 500 000 Kč	OP Životní prostředí

Legenda	MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
	MŠ	Mateřská škola
	PO	Prioritní osa
	POV	Program obnovy venkova
	SDH	Sbor dobrovolných hasičů
	SFŽP	Státní fond životního prostředí
	ZŠ	Základní škola

* V současné době je projekt vybrán k podpoře, po doložení dokumentů bude podepsána smlouva o poskytnutí dotace.

Zdroj: Vlastní zpracování dle finančních výkazů a jiných interních materiálů obce Kokory

4.4 LVIII. výzva Ministerstva životního prostředí

Připravovaný projekt pořízení domácích kompostérů pro obec Kokory bude realizován v rámci finančních prostředků získaných v rámci výzvy LVIII. OP Životní prostředí a veškerá jeho dokumentace a příprava musí být v souladu s touto výzvou a jejími podmínkami.

Proto bylo nutné se s těmito kritérii blíže seznámit, aby nedošlo ke konfrontaci s vytvořenými podklady projektu a podmínkami této výzvy.

Prostřednictvím Státního fondu životního prostředí ČR byla dne 28. února 2014 vyhlášena Ministerstvem životního prostředí LVIII. výzva pro podávání žádostí o poskytnutí podpory a to v rámci OP Životní prostředí. Podpora (dotace) v rámci tohoto OP je poskytnuta v rámci podporovaných fondů EU – Fondu soudržnosti a ERDF. Výzva se vztahuje na individuální projekty, které spadají do prioritních os 1, 2, 4 a 6 s celkovými náklady projektu do 50 mil. EUR včetně DPH a vztahuje se také na celé území ČR.

Na schválené projekty, spadající pod tuto výzvu, jsou alokovány prostředky v celkové výši 3,7 mld. Kč, z toho pro každou prioritní osu a její oblast podpory byly vyčleněny částky v různém poměru, které jsou pro představu přiblíženy v Tabulce 4.4. Prioritní osa 4, oblast podpory 4.1 bude financována z 85 % z prostředků plynoucích z fondů EU, konkrétně z Fondu soudržnosti. Zbývajících 15 % bude spolufinancováno ČR.

Tabulka 4.4 Alokace finančních prostředků v rámci LVIII. výzvy OP Životní prostředí

Prioritní osa / oblast podpory	Alokovaná částka
Prioritní osa 1	500 mil. Kč
Prioritní osa 2	600 mil. Kč
Oblast podpory 2.2b	300 mil. Kč
Oblast podpory 2.2d	300 mil. Kč
Prioritní osa 4	2 000 mil. Kč
Oblast podpory 4.1	1 500 mil. Kč
Oblast podpory 4.2	500 mil. Kč
Prioritní osa 6	600 mil. Kč
Oblast podpory 6.1	20 mil. Kč
Oblast podpory 6.2	120 mil. Kč
Oblast podpory 6.3	100 mil. Kč
Oblast podpory 6.4	200 mil. Kč
Oblast podpory 6.5	100 mil. Kč
Oblast podpory 6.6	60 mil. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle LVIII. výzva Ministerstva životního prostředí [online]. [cit. 2014-03-27]. Dostupné z: http://www.opzp.cz/soubor-ke-stazeni/51/15408-OPZP%20LVIII%20vyzva_02-2014_fin.pdf.

Mimo nutný soulad celého projektu s touto výzvou pro podávání žádostí, musí být projekt a celá projektová žádost v souladu s *Programovým dokumentem OP Životní prostředí*

a *Implementačním dokumentem OP Životní prostředí*. Veškeré podmínky, které se týkají podávání žádostí, jsou součástí *Směrnice Ministerstva životního prostředí č. 12/2012 pro předkládání žádostí a o poskytování finančních prostředků pro projekty z OP Životní prostředí včetně spolufinancování ze Státního fondu životního prostředí ČR a státního rozpočtu ČR – kapitoly 315 (životní prostředí)*.⁹³

Projekt, na který bude podána žádost o poskytnutí dotace, s názvem „*Využití biologicky rozložitelného odpadu v obci Kokory*“ patří do prioritní osy 4, oblast podpory 4.1 – Zkvalitnění nakládání s odpady, a proto bude nyní přiblížena co do souvislosti. Prioritní osa 4 „Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží“ je v rámci odpadového hospodářství jednou z klíčových prioritních os OP Životního prostředí, což vyplývá i z výše celkové alokace pro jednotlivé prioritní osy.

Rostoucí množství odpadů a problémy s tím spojené mohou být řešeny vybudováním třídíren odpadů, výstavbou kompostárny, vybudováním sběrného dvora či pořízením nádob pro zkvalitnění s nakládáním s odpady. *Globálním cílem* oblasti podpory 4.1 je tak snižování produkce odpadů a zvýšení využívání odpadů. *Specifickými cíli* v této oblasti podpory jsou:

- snižování měrné produkce odpadů a to nezávisle na úrovni ekonomického růstu,
- minimalizování negativních vlivů na zdraví lidí a životní prostředí při nakládání s odpady,
- maximální využívání odpadů jako náhrady primárních přírodních zdrojů.⁹⁴

O dotaci z prioritní osy 4 mohou zažádat zejména obce a města, svazky obcí, kraje, neziskové organizace, příspěvkové organizace, státní podniky a podnikatelské subjekty. Přesný výčet subjektů je podrobněji rozveden v příslušném dokumentu, vztahující se k OP Životní prostředí.

Z plánovaného harmonogramu výzev vyplývá, že veškeré administrativní řízení pro tuto oblast by mělo být ukončeno v srpnu 2014. Jednotlivé fáze s časovým horizontem jednotlivých kroků administrace pro tento projekt je vidět v Obrázku 4.1.

⁹³ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *LVIII. výzva Ministerstva životního prostředí* [online]. únor 2014 [cit. 2014-03-27]. 15 s. Dostupné z: http://www.opzp.cz/soubor-ke-stazeni/51/15408-OPZP%20LVIII%20vyzva_02-2014_fin.pdf.

⁹⁴ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Operační program Životní prostředí: Implementační dokument* [online]. prosinec 2013 [cit. 2014-03-27]. 210 s. Dostupné z: http://www.opzp.cz/soubor-ke-stazeni/51/15336-00_id_opzp_30_12_13.pdf.

2014											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Příjem žádostí
 Posuzování přijatelnosti a hodnocení žádostí
 Projednání žádosti a schválení Řídícím orgánem OP Životní prostředí
 Vydání dokumentů - registračních listů a rozhodnutí ministra

4.4.1 Operační program Životní prostředí

Globálním cílem tohoto OP je chránit a zlepšovat kvality životního prostředí a to jako jeden ze základních principů udržitelného rozvoje. Strategickým cílem je ochrana a zlepšování životního prostředí se zaměřením na plnění požadavků právních předpisů Evropského společenství. Cíle a oblasti podpory, stanovené v rámci sedmi prioritních os, reflektují i integrační dimenzi EU a širší mezinárodní souvislost.⁹⁵

⁹⁵ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Programový dokument OPŽP pro období 2007 – 2013* [online]. Březen 2014 [cit. 2014-03-28]. 200 s. Dostupné z: http://www.opzp.cz/soubor-ke-stazeni/51/15458-pd_opzp_brezen_2014.pdf.

4.5 Přípravná fáze k projektu „Využití biologicky rozložitelného odpadu v obci Kokory“

Účelem zpracování celého projektového záměru k projektu s názvem „Využití biologicky rozložitelného odpadu v obci Kokory“ je vytvořit základní koncepci a projektovou dokumentaci, která je nutná pro správné vyplnění žádosti o poskytnutí dotace v systému BENE-FILL. Projekt je koncipován tak, aby byl v souladu s *OP Životní prostředí*, prioritní osou 4 *Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží*, oblastí podpory 4.1. *Zkvalitnění nakládání s odpady* a charakterem projektu pro oblast podpory 4.1 *Systémy odděleného sběru*.

4.5.1 Dotazníkové šetření zájmu v obci Kokory

Po vzniku myšlenky a souhlasu starostky obce k podnětu tvorby projektového záměru a využití vypsání výzvy bylo nutné v první řadě zjistit zájem občanů o nabídku získat domácí kompostér pro svou domácnost zdarma, prostřednictvím výpůjčky od obce Kokory po dobu pěti let s tím, že náklady na pořízení těchto domácích kompostérů by byly hrazeny z fondů EU. Zájem občanů byl klíčový pro rozhodnutí, zda se do žádosti o poskytnutí dotace vůbec pouštět, jelikož samotná žádost, její tvorba a příprava dokumentů k ní potřebných je administrativně náročná činnost a vyžaduje jistou úroveň znalostí o této problematice. Klíčovým důvodem zjištění zájmu byla také skutečnost, že minimální způsobilé výdaje na daný projekt musí být minimálně 0,5 mil. Kč, jinak by projekt nebyl způsobilý v rámci prioritní osy 4 a nesplňoval by tak stanovená kritéria.

Klíčovým nástrojem pro zjištění zájmu o domácí kompostéry z řad občanů byl dotazníkový způsob šetření. Tento způsob se jevil jako nejefektivnější, nejrychlejší a nejjednodušší sběr dat jak pro občany, tak pro obec. Jelikož projekt nebyl dlouhodobě připraven a muselo se jednat rychle, dotazník umožňoval získat výpovědi o zájmu občanů ve velmi krátké době. V průběhu prvního březnového týdne roku 2014 byl dotazník vytvořen a roznesen občanům do poštovních schránek. Na distribuci dotazníků do jednotlivých domácností jsme se podíleli společně s některými členy Rady obce. Jeden dům s číslem popisným obdržel jeden dotazník. Zbylé dotazníky byly ponechány v místním obchodě pro případný zájem, ztrátu či znehodnocení dotazníku.

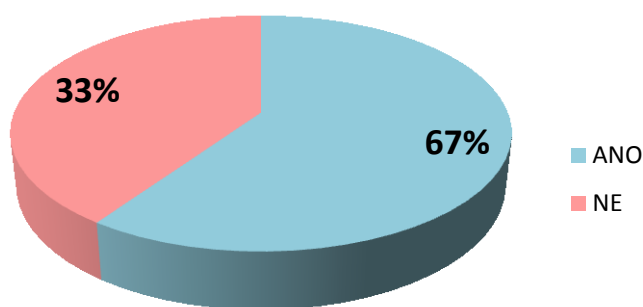
Občané byli o plánovaném záměru obce informováni hned několika způsoby – hlášením v rozhlase, na webových stránkách obce a na obecní informační tabuli.

Občané měli na vyjádření svého zájmu o kompostér jeden týden a vyplněný dotazník zájemci odevzdali na sekretariát Obecního úřadu Kokory nebo do schránky obecního úřadu. I přes stanovený konečný termín přijímání dotazníků jich bylo pár odevzdáno až po uzávěrce a i ty byly zahrnuty do celkového počtu navrácených dotazníků.

Samotný dotazník, který byl doručen občanům do jednotlivých domácností, je součástí Přílohy č. 5. Prostřednictvím dotazníku bylo zjišťováno, o jaký konkrétní druh a o jaký počet kompostérů mají občané zájem, přičemž nebylo stanoveno žádné omezení v počtu kompostérů na jednu domácnost (číslo popisné). Na výběr bylo ze tří druhů kompostérů o různých kapacitních objemech a jednoho komponovacího síla. Součástí dotazníku byl i zároveň udělený souhlas s umístěním kompostovacího zařízení na svém pozemku, který je nedílnou součástí příloh žádosti o poskytnutí podpory.

Evaluace dotazníků proběhla následně po ukončení termínu pro odevzdání. Z celkového počtu 416 domácností v obci Kokory vyslovilo svůj zájem 277 domácností, což představuje přibližně 67 % všech domácností. V Grafu 4.1 je znázorněn zájem občanů o kompostovací zařízení.

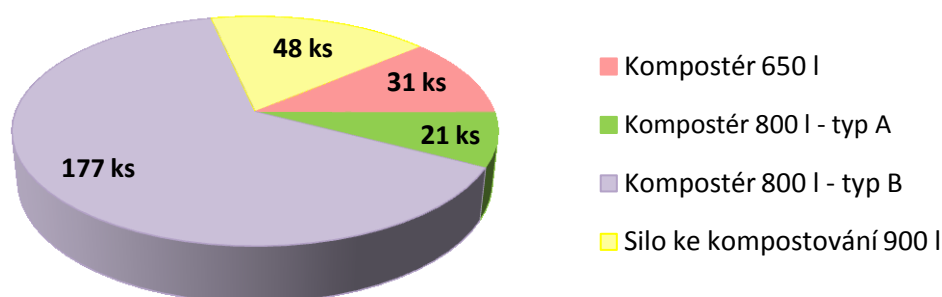
Graf 4.1 Zájem domácností obce Kokory o kompostovací zařízení

Zdroj: Vlastní zpracování dle dotazníkového šetření obce Kokory

Graf 4.2 znázorňuje zájem o jednotlivé druhy kompostovacích zařízení. Tato kompostovací zařízení jsou uvedena jako reprezentativní vzorek, na jehož základě bude vytvořeno zadávací řízení.

Graf 4.2 Zájem o jednotlivé druhy kompostérů

Zdroj: Vlastní zpracování dle dotazníkového šetření obce Kokory

Z evaluace dotazníků byl zjištěný velký zájem ze strany občanů, a tudíž se mohlo přejít k jednomu z nejdůležitějších kroků a to k vytvoření projektového záměru.

4.5.2 Projektový záměr

Projektový záměr je součástí každé projektové žádosti o poskytnutí podpory a jako jeden z klíčových dokumentů projektu musí být uceleně a podrobně rozpracován a obsáhnout a nastínit veškeré oblasti a body, kterých se daný projekt dotkne.

Abychom mohli podrobně zpracovat projektový záměr k projektu s názvem „Využití biologicky rozložitelného odpadu v obci Kokory“, bylo nutné učinit krok směrem k získání dostatečného množství informací o jednotlivých požadavcích, postupech, krocích a náležitostech. Tyto informace byly získány na základě prostudování Programového dokumentu OP Životní prostředí pro období 2007 – 2013, Implementačního dokumentu OP Životní prostředí pro období 2007 – 2013, Závazných pokynů pro žadatele a příjemce, Směrnice Ministerstva životního prostředí č. 12/2012, Metodiky zadávání veřejných zakázek, a mnoha dalších dokumentů, vztahujících se k problematice podávání žádosti o poskytnutí podpory.

Aby mohla být podpora na tento projekt poskytnuta, musí projekt splňovat podmínky, které musejí být respektovány již při samotné tvorbě projektového záměru:

- mít pozitivní vliv na životní prostředí,

- být v souladu se všemi právními předpisy ČR a Národním strategickým referenčním rámcem ČR 2007 – 2013,
- být v souladu s předpisy a horizontálními prioritami EU,
- být hospodárný, účelný a efektivní.

Projektový záměr k projektu na pořízení domácích kompostérů pro občany obsahuje i záměr na pořízení štěpkovače pro obec, a to z důvodu využití této výzvy a možnosti získat dotaci v této oblasti podpory na maximum.

Problematika odpadů spadá do jedné z oblastí, za kterou je každá obec, jakožto veřejnoprávní korporace, odpovědná a je povinna řídit nakládání s odpady na svém území. Biologicky rozložitelný odpad tvoří jednu z významných částí odpadu. Všeobecně podíl biologicky rozložitelného odpadu na směsném komunálním odpadu tvoří přibližně 42 % a EU zacílila na tvorbu opatření, která přesměrují bio-odpad ze skládek do kompostáren a zařízení k tomu určených.

Biologicky rozložitelný odpad se na skládkách rozkládá bez užitku a vzniká skládkový plyn, obsahující vysoký podíl metanu. Směrnice o skládkách odpadu proto vyžaduje z důvodu redukce skleníkových plynů snižování tohoto druhu odpadu. Cílem zaměření se na tuto problematiku je pozitivní dopad na kvalitní životní prostředí prostřednictvím využití odpadu z domácností a údržby veřejné zeleně.

Cílem projektu je třídít a ukládat biologicky rozložitelný odpad vytvořený v domácnostech a tím snížit produkci komunálního odpadu, do kterého je v současné době ukládána i část tohoto bio-odpadu, který není ze strany občanů nijak využit. Cíl bude naplněn prostřednictvím pořízení 277 ks domácích kompostovacích nádob pro občany a pořízením 1 ks štěpkovače, díky němuž bude naplněn cíl lepšího využití dřevitého odpadu a bude tak zamezeno likvidaci tohoto odpadu pálením a tím znečišťování ovzduší v obci. Dílčím cílem projektu je snížení nákladů na svoz tohoto odpadu.

Dotčené území – spádovou oblast pro tento projekt tvoří celé území obce Kokory. Z celkového katastrálního území obce zaujímají zahrady 32 ha plochy, 12 ha zaujímají ovocné sady, 28 ha trvalé travní porosty, 53 ha tvoří lesní půda a veškeré tyto plochy vytvářejí předpoklad pro produkci biologicky rozložitelného odpadu.

Obec Kokory je charakteristická smíšenou zástavbou, kterou tvoří málo zastoupené bytové domy, a na straně druhé hojně zastoupené rodinné domy se zahradami, určené převážně

k pěstování zeleniny. Celkový počet zahrad v obci tak čítá přibližně dle propočtů 380 ks. Obec je charakteristická také chatovou oblastí a sady, z nichž i jeden sad připadá do obecního majetku.

Současný stav nakládání s biologicky rozložitelným odpadem. V současné době je tento odpad, jakožto odpad ze zahrádek a zelených ploch, ukládán do celkem devíti kontejnerů, které jsou vyhraněny pouze pro sběr bio-odpadu o objemu 770 l. Tyto kontejnery jsou umístěny na jednotlivých stanovištích, která jsou společná pro více uživatelů. Svoz tohoto odpadu je následně prováděn externí společností a to od dubna do listopadu 2x týdně. Celkový potenciál pro nakládání s tímto odpadem je tak omezen pouze na malý objem těchto kontejnerů a na intervaly svozu a není tak využit, jak by mohl být.

Dřevitý odpad je likvidován pálením, což je neekologické, znečišťuje to ovzduší a je to nositelem potenciálního rizika vzniku požáru.

V rámci hodnocení současného stavu lze říci, že je mírně nevyhovující a to hned ze dvou hledisek. Prvním hlediskem je nevyužitý potenciál možného nakládání s bio-odpadem, druhým hlediskem je hledisko nákladové, kdy náklady jen za svoz biologicky rozložitelného odpadu za rok 2013 činily 65 000 Kč, kdy bylo vyvezeno celkem 64 tun bio-odpadu.

Navrhovaný záměr. Tento projekt, zaměřený na separaci a zpracování biologicky rozložitelného odpadu, spočívá v pořízení domácích kompostérů a kompostovacích sil pro domácnosti obce Kokory, které vyjádřily svůj zájem prostřednictvím dotazníkového šetření ještě před vznikem tohoto záměru. Zájemci budou mít uloženo zařízení na svém pozemku, k čemuž vyslovili souhlas prostřednictvím vyplněného dotazníku a ztvdili to svým podpisem. Prostřednictvím tohoto navrhovaného záměru bude předcházeno skládkování veškerého biologicky rozložitelného odpadu a tento odpad tak bude moci být dále využit a to ve formě kompostu do zahrádek a zahrad.

Zpracování dřevitého odpadu bude podpořeno ze strany obce pořízením štěpkovače, jehož přínosem bude tvorba žádoucí frakce pro mulčování nebo kompostování.

Projektované množství kompostérů. Obec Kokory hodlá pořídit celkem 277 ks domácích kompostérů a sil ke kompostování v celkové objemové kapacitě 221,75 m³. Tato objemová kapacita kompostérů pro rodinné domy byla zjištěna na základě propočtu, plynoucího z množství jednotlivých kompostérů (viz. Tabulka 4.4). Odůvodněním daného počtu

kompostérů je opodstatněný výsledek z evaluace dotazníkového šetření v obci. A současně bylo přihlédnuto k objemu vyprodukovaného odpadu za poslední rok.

Tabulka 4.5 Propočet celkové kapacity plánovaného množství pořízených kompostérů

Typ kompostéru	Objem v l	Počet kusů	Celkový objem v m ³
Kompostér 650 l	650	31	20,15
Kompostér 800 l – typ A	800	21	16,80
Kompostér 800 l – typ B	800	177	141,60
Silo ke kompostování 900 l	900	48	43,20
Celková kapacita kompostérů			221,75

Zdroj: Vlastní zpracování

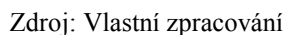
Informační kampaň s povinnou publicitou projektu. Jedním z důležitých kroků k dosažení stanoveného cíle a následně ke správnému plnění záměru je zajištění dostatečné informovanosti občanů o správném užívání tohoto zařízení. V zájmu obce je tak pořízení informačních materiálů s následnou distribucí do jednotlivých domácností a to v celkovém nákladu přibližně 280 ks.

Vymezení majetkoprávních vztahů je nedílnou součástí projektového záměru. Majetkoprávní vztahy budou vypořádány na základě smlouvy o výpůjčce, kdy kompostéry budou občanům zapůjčeny na dobu pěti let zdarma a po celou tuto dobu bude jejich vlastníkem obec Kokory, která je bude vést v evidenci svého majetku. Pro takovéto zapůjčení je závazný vyplněný dotazník se souhlasem vlastníka o umístění zařízení na jeho pozemku. Tato výpůjčka bude podmíněna také čtyřmi podmínkami:

- žadatel musí mít trvalý pobyt na území obce Kokory,
- žadatel nesmí být dlužníkem obce Kokory,
- žadateli bude kompostér zapůjčen k bezplatnému užívání na základě smlouvy o výpůjčce,
- žadatel z řad chatařů a zahrádkářů musí vlastnit nemovitost nebo zahradu/sad v katastrálním území obce.

Časový harmonogram projektu, jako jedna z několika požadovaných příloh žádosti, je klíčovým podkladem pro realizaci a zahájení zadávacího řízení. Obec Kokory počítá

Obrázek 4.2 Harmonogram kroků od příprav až po realizaci projektu „Využití biologicky rozložitelného odpadu v obci Kokory“

65

Tabulka 4.6 Propočet předpokládaných nákladů na projekt „Využití biologicky rozložitelného odpadu v obci Kokory“

POLOŽKA	Počet ks	Cena za 1 kus	Celková cena
Realizační náklady			
Kompostér o objemu 650 l	31	1 490,-	46 190,-
Kompostér typu A o objemu 800 l	21	1 950,-	40 950,-
Kompostér typu B o objemu 800 l	177	3 899,-	690 123,-
Kompostovací silo o objemu 900 l	48	1 340,-	64 320,-
Mechanizace			
Štěpkovač	1	342 390,-	342 390,-
Projektová příprava – do 5 %			
Projektová příprava			21 000,-
Informační materiál			
Vyhotovení informačních letáků včetně tisku	280	15,-	4 200,-
NÁKLADY CELKEM			1 209 173,-

Zdroj: Vlastní zpracování

Veškeré údaje uvedené v projektovém záměru jsou klíčové pro následné vyplnění a tvorbu žádosti o poskytnutí podpory z fondů EU, zprostředkovaně přes OP Životní prostředí a musejí se shodovat ve všech svých bodech.

Celý projektový záměr, tak jak byl předložen z naší strany ke schválení obcí a který byl následně součástí povinné přílohy žádosti o poskytnutí podpory, včetně vymezení domácího kompostování, třídění bio-odpadu, a specifikování štěpkování, je uveden v Příloze č. 6, jelikož je pokládán za jeden z klíčových a stěžejních projektových dokumentů. Součástí originální verze projektového záměru je i obrazová příloha kompostérů, která představuje reprezentativní vzorek s ilustrativními fotografiemi.

4.6 Žádost o poskytnutí podpory a její kompleť

Operační programy mají jasně specifikované cíle s vymezenými oblastmi podpory a prioritních os. Z toho důvodu je nutné již v počátku vyplňování žádosti v prostředí

BENE-FILL správně zvolit oblast podpory a prioritní osu, na kterou je projekt zaměřen. V případě projektové žádosti s názvem projektu „Využití biologicky rozložitelného odpadu v obci Kokory“, kterému bylo přiděleno identifikační číslo projektu 28188748, byla zvolena oblast podpory 4.1 Zkvalitnění nakládání s odpady, charakter projektu Systémy odděleného sběru, v prioritní ose 4. Krajem realizace projektu je Olomoucký kraj.

V sekci základní identifikace projektu byl popsán obsah projektu s jeho cíli a to v naprostém souladu s projektovým záměrem. Rozsah celkových uznatelných nákladů projektu je od 1 mil. Kč do 25 mil. EUR.

Již v úvodní části žádosti je nutné vyplnit harmonogram projektu, opět v souladu s projektovým záměrem:

- přípravná fáze projektu: 3. 3. 2014,
- předpokládané datum zahájení zadávacího řízení: 4. 8. 2014,
- předpokládané datum zahájení realizace projektu: 1. 10. 2014,
- předpokládané datum ukončení realizace projektu: 20. 11. 2014,
- předpokládané datum zahájení provozu: 1. 12. 2014.

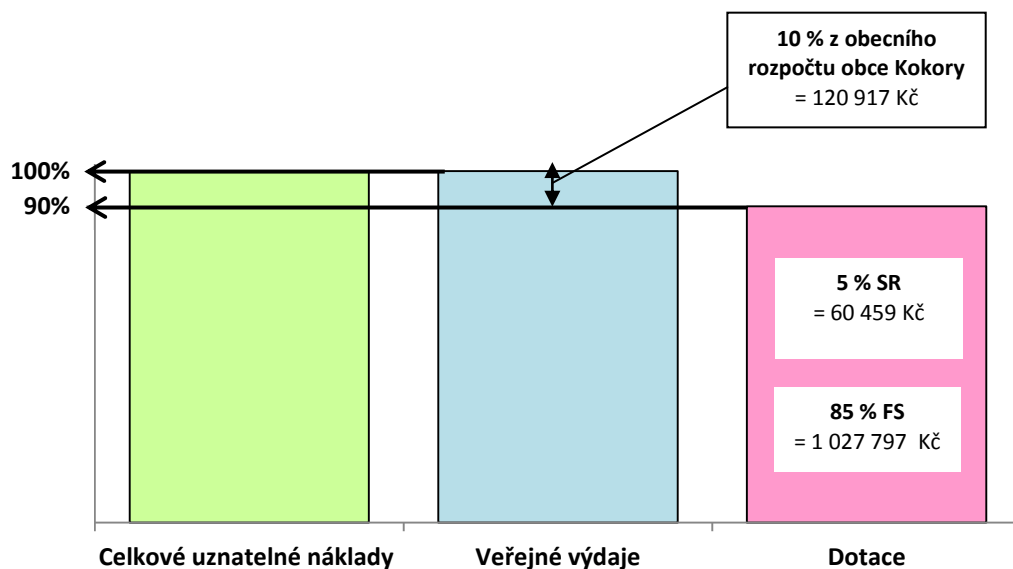
Tento projekt nebude realizován v rámci Integrovaného plánu rozvoje obce, a nepodléhá pravidlům veřejné podpory, je mimo její rámec, jelikož žádným způsobem nekoresponduje se čtyřmi nutnými znaky veřejné podpory, které byly zmíněny v kapitole 3. Zároveň projekt nebude generovat příjmy dle Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

Žadatelem o poskytnutí podpory je obec Kokory, jakožto právnická osoba, vykonávající výkon veřejné správy, účtující v soustavě podvojného účetnictví a která není plátcem DPH a neuplatňující nárok na jeho odpočet. Statutárním zástupcem obce Kokory a zároveň kontaktní osobou obce Kokory je starostka obce, přičemž musel být doložen do přílohy žádosti doklad, kterým byla starostka pověřena k jednání ve věci žádosti o poskytnutí podpory a projektu „Využití biologicky rozložitelného odpadu v obci Kokory“, dále osvědčení, dokládající, že je po volbách členem zastupitelstva, a usnesení ze zastupitelstva, že byla zvolena starostkou obce.

V sekci E - financování, žádosti o poskytnutí podpory k projektu 28188748, bylo nutné rozpočítat celkové výdaje na projekt. Dle Směrnice Ministerstva životního prostředí č. 12/2012 bude financováno dotací z fondů EU 85 % výdajů ve formě podpory, což z celkových výdajů 1 209 173 Kč činí 1 027 797 Kč. Zbývajících 15 % výdajů bude

spolufinancováno z národních veřejných zdrojů, z čehož 10 % bude spolufinancováno ze zdrojů obecního rozpočtu obce Kokory (tj. 120 917 Kč), a zbývajících 5 % bude spolufinancováno ze zdrojů státního rozpočtu. (viz. Graf 4.3)

Graf 4.3 Limity proplácené podpory projektu obce Kokory

Zdroj: Vlastní zpracování

Z hlediska jednotlivého členění typu nákladů jsou v žádosti přímé realizační výdaje uznány ve výši 100 %, ostatní náklady, jako náklady na projektovou přípravu jsou uznatelné a v případě tohoto projektu tvoří 1,77 % celkových nákladů.

Jelikož samotný projekt musí respektovat horizontální témata, tak zejména u tohoto projektu a ostatních jiných, které spadají do podporovaných oblastí OP Životní prostředí, musí mít projekt pozitivní vliv na udržitelný rozvoj a dopad na životní prostředí, což se dokládá i v samotné žádosti. Pozitivní dopad na životní prostředí tohoto projektu spočívá především v tom, že bio-odpad bude zužitkován a užit dále ve formě kompostu, čímž nebude ukládán na skládky a bude dále využit. Zužitkování dřevní hmoty prostřednictvím štěpkovače umožní využití této hmoty k mulčování, čímž dojde ke snížení pálení této dřevní hmoty, jejího následného využití a snížení znečišťování ovzduší. Projekt se nadále podílí na plnění cílů Plánu odpadového hospodářství Olomouckého kraje, a to zejména na plnění cíle postupného snižování podílu biologicky rozložitelného odpadu ukládaného na skládky.

Sekce žádosti o veřejných zakázkách vyžaduje určit předpokládaná data vyhlášení jednotlivých výběrových řízení (výběr zpracovatele žádosti, výběr zpracovatele zadávací dokumentace, výběr dodavatele kompostérů a štěpkovače) a režim zadávání veřejných zakázek. Konkrétně se bude obec Kokory při zadávacím řízení řídit režimem mimo zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, a to z důvodu, že se jedná o zakázku malého rozsahu.

Samotné přínosy opatření vycházejí z dat analýzy potenciálu produkce odpadů pro tento projekt. Tato analýza, jako jedna ze součástí požadované přílohy žádosti – projektové dokumentace je přiložena v Příloze č. 7. V této analýze byly propočteny předpoklady produkce za jeden rok pro jednotlivé druhy kompostérů a štěpkovače. Z výsledků propočtů vyplynulo, že potenciál kompostérů za 1 rok činí 119,74 t (ve srovnání se stavem po realizaci, kdy byl potenciál kontejnerů na bio-odpad za rok 2013 pouze 64 t, dojde k navýšení potenciálu o 87 %), a potenciál štěpkovače dle předpokládaných údajů v propočtu činí 15,75 t s tím, že využito bude 100 % z vsázky odpadů.

Závěrečný oddíl žádosti o podporu je sekce příloh, která je klíčovou pro ověření souladu žádosti s projektovou dokumentací a pro následné posouzení celkové žádosti a projektu. Pro projekt „Využití biologicky rozložitelného odpadu v obci Kokory“ bylo nutné doložit následující přílohy:

- doklad, kterým je určena osoba pověřená jednáním se Státním fondem životního prostředí ČR, v originální podobě, jehož vydavatelem je obec Kokory,
- stanovisko místně příslušného krajského úřadu z hlediska potřeb životního prostředí – zde se dokládá kopie tohoto stanoviska; tuto část příloh lze dodat i dodatečně po odeslání žádosti, načež tak obec Kokory učiní následně po obdržení tohoto stanoviska (stanovisko (viz. Příloha č. 8) bylo obdrženo obcí Kokory dne 28. 3. 2014, na základě něhož se projekt *doporučuje k podpoře*),
- projektová dokumentace, obsahující projektový záměr, kumulativní propočet veškerých nákladů, technickou zprávu k pořízení technologických zařízení,
- aktuální výpis z katastru nemovitostí + mapa katastrálního území a určení místa, kde bude technologické zařízení (štěpkovač) umístěno,
- analýza potenciálu produkce odpadů v zájmové oblasti a materiálových toků,
- harmonogram projektu.

Významnou součástí práce tvoří *originální žádost*, která byla podaná v elektronické podobě dne 17. 3. 2014, a následně v tištěné podobě na krajské pracoviště Státního fondu životního prostředí v Olomouci. Tato originální žádost je pokládána za klíčovou a stěžejní součástí práce, proto je celá uvedena v originálním znění v Příloze č. 9.

4.7 Postup obce Kokory po odeslání žádosti o poskytnutí podpory

Předložená žádost nyní prochází hodnocením a bude kontrolována z hlediska formální správnosti a úplnosti krajským pracovištěm Státního fondu životního prostředí v Olomouci (pokud by nastaly nedostatky v žádosti, musela by je obec odstranit ve lhůtě do 5 dnů). Následně u takto kompletní žádosti bude posuzována přijatelnost a bude prováděno hodnocení žádosti, kdy vznikne obci přibližně čtyřměsíční časová proluka, která je vyhrazena v harmonogramu plánu výzev OP Životní prostředí pro toto posouzení.

Následně, pokud bude předložená žádost přijatelná, mělo by dojít v první polovině srpna 2014 na základě doporučení Řídícího výboru k rozhodnutí ze strany Řídícího orgánu, tj. ministerstva životního prostředí, o poskytnutí a výši podpory z Fondu soudržnosti a ze státního rozpočtu. Na takto schválený projekt by měla být vydána v druhé polovině srpna 2014 Registrace akce, to je vydání registračních listů obsahující maximální částku dotace z Fondu soudržnosti a ze státního rozpočtu a to jak v absolutním, tak i v procentuálním vyjádření. Tuto registraci by měla obec obdržet taktéž v druhé polovině srpna 2014.

Jakmile bude žádost akceptována ze strany Státního fondu životního prostředí, může obec Kokory zahájit proces zadávacího řízení, což se předpokládá v průběhu měsíce srpna 2014. O tomto zahájení však musí být informován písemně Státní fond životního prostředí. Zadávací řízení musí být v souladu se Závaznými postupy pro zadávání veřejných zakázek spolufinancovaných ze zdrojů EU, nespádající pod aplikaci zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách v programovém období 2007 – 2013. Obec Kokory hodlá zadávací řízení zahájit prostřednictvím uveřejnění oznámení o zahájení zadávacího řízení a to na úřední desce obce, na webových stránkách, ale hodlá i obeslat a oslovit přibližně pět vybraných firem z blízkého okolí.

Po provedení výběru zhotovitele a splnění podmínek v Registraci akce, bude ministerstvem vydáno Rozhodnutí o poskytnutí podpory, na základě něhož bude moci být poskytnuta obci požadovaná dotace. Tohle rozhodnutí definuje podmínky, za kterých bude podpora z Fondu soudržnosti poskytnuta, zejména jde o výši a formu podpory a účel jejího použití, lhůty

pro čerpání, jeho způsob a kritéria finálního posouzení stanovených cílů po realizaci. Z výše uvedeného plyne, že podporu bude obec moci čerpat až po vydání tohoto rozhodnutí.

Po podepsání smlouvy o dílo mezi obcí a vybraným poskytovatelem dle výsledku zadávacího řízení a po realizaci projektu, tj. dodání domácích kompostérů a štěpkovače, bude obcí Kokory předložena žádost o platbu, kdy obec zašle listinnou podobu faktury⁹⁶, která následně projde fyzickou kontrolou ze strany projektového manažera.

Pokud bude obci dotace poskytnuta, musí obec zajistit dostatečným způsobem veřejnou publicitu. Obec plánuje tuto publicitu splnit formou uveřejnění informace o financování tohoto projektu z prostředků Fondu soudržnosti prostřednictvím OP Životní prostředí na úřední desce obce, na webových stránkách obce, v Kokorských novinách (jedná se o místní noviny vydávané obcí), a zejména prostřednictvím informačního materiálu v podobě letáků, které budou součástí každého objednaného kompostéru. Náklady na informační materiál pro publicitu jsou zahrnuty již do projektového záměru.

Dle předpokládaného data ukončení realizace projektu a zahájení provozu domácích kompostérů a štěpkovače dojde ke skutečnému zahájení provozu zřejmě až na jaře v roce 2015. Následně po dobu pěti let bude obec povinna sestavovat a předkládat monitorovací zprávy o využívání pořízeného zařízení a bude muset vykazovat, že jsou štěpkovač a kompostéry využívány dle analýzy jejich potenciálu.

4.8 Hodnocení efektivity projektu a jeho přínosy pro cílovou skupinu

Budoucí realizace projektu má své opodstatnění i smysl. Obecná pozitiva, plynoucí z tohoto projektu, lze rozdělit do tří oblastí – oblast ekonomických úspor pro obec, oblast ekologických přínosů pro obec, legislativní oblast, tzn. plnění legislativní povinnosti obce nakládat s biologicky rozložitelnými odpady. Realizací projektu „Využití biologicky rozložitelného odpadu v obci Kokory“ dosáhne obec Kokory konkrétně:

- snížení podílu biologicky rozložitelného odpadu na směsném komunálním odpadu,
- ekonomické úspory pro obecní rozpočet díky snížení objemu směsného komunálního odpadu, který je ukládán na skládky,
- využití vzniklého hnojiva v místě vzniku odpadu, tj. na zahradách občanů, pro údržbu obecní zeleně a obecních ploch,

⁹⁶ Faktura může být uplatněna buďto jako částečně uhrazená faktura nebo již zcela uhrazená faktura.

- plnění skládkové směrnice, spočívající ve snížení produkce skleníkových plynů, které vznikají skládkování tohoto bio-odpadu,
- vyhnutí se sankcím za neplnění směrnice EU o skládkách⁹⁷, prikazující členským státům EU snižovat ukládání bio-odpadu na skládky.

Výstup projektu tak bude mít zcela jistě a jednoznačně pozitivní vliv na životní prostředí. Celkově jde o významný nefinanční přínos, který se promítne efektivně, ekologicky, ekonomicky, environmentálně a také se promítne do evropské roviny.

Projekt bude také efektivní z hlediska plnění cílů Plánu odpadového hospodářství Olomouckého kraje.

Projekt lze hodnotit pozitivně. I když proces, kterým obec jako žadatel musí projít a prochází již od samotné přípravy žádosti až po budoucí přijetí částky dotace a realizaci je komplikovaný a náročný, stojí jistě za vynaložené úsilí a budoucí přínos. I přes přísné podmínky, několikanásobnou kontrolu a hlavně velký zájem z řad ostatních žadatelů v rámci vypsané výzvy je poměrně velká šance získání rozhodnutí o poskytnutí dotace právě pro obec Kokory a to zejména díky včasnému podané žádosti.

⁹⁷ Council Directive 1999/31/EC of 26 April 1999 on the landfill of waste. Official Journal L 182, 16/07/1999, p. 1 – 19 (Směrnice Rady 1999/31/ES z 26. dubna 1999 o skládkách odpadů).

5 ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo v návaznosti na teoretickou část práce přijít s novým projektem, který by mohla obec Kokory realizovat prostřednictvím získané dotace z fondů EU a vytvořit na projekt projektový záměr včetně dalších průvodních dokumentů. V návaznosti na to vytvořit žádost o poskytnutí dotace na tento nový, ještě nerealizovaný projekt obce Kokory v Olomouckém kraji. Dílčím cílem bylo zhodnotit efektivitu projektu v případě, že by byla žádost úspěšná a míru přínosu získané dotace v rámci obce.

V teoretické části jsou uvedeny základní teoretické poznatky, týkající se jak regionální politiky EU v programovém období 2007 – 2013 a v období 2014 – 2020, které jsou uvedeny v následné komparaci, tak fondů EU, postupu získávání dotací, projektového cyklu, tvorby projektové žádosti a její struktury. V rámci praktické části práce byla představena obec Kokory spolu s její dotační činností a byly aplikovány výchozí teoretické poznatky na novém projektu obce Kokory s názvem „Využití biologicky rozložitelného odpadu v obci Kokory“.

Získání dotace z fondů EU si klade velké nároky na žadatele, a to jak administrativní, časové i informační. I přes tyto skutečnosti se obec Kokory snaží do jisté míry využít dotačních příležitostí a lze její dotační činnost hodnotit pozitivně. Zejména v posledních letech, kdy rok 2011 byl poměrně významný na dotační činnost, zejména v investičních akcích. Rok 2014 se zatím v prvním čtvrtletí jeví také jako úspěšný, byť dobíhá programové období 2007 – 2013. Prostřednictvím této diplomové práce bylo umožněno podílet se vlastní součinností na procesu tvorby nového projektu, jehož předmět tvorby vzešel v průběhu psaní této práce.

Přínosem celé diplomové práce je zpracování projektového záměru pro obec Kokory, který je součástí projektové dokumentace, včetně zpracované analýzy potenciálu tvorby odpadu, s následným zpracováním projektové žádosti o dotaci. Tento přínos obec Kokory hned využila pro skutečné podání žádosti ke dni 17. 3. 2014. V současné době se očekává, zda bude žádost úspěšná. Pokud by byl výsledek podání žádosti pozitivní a projekt by tak mohl být realizován v průběhu druhé poloviny roku 2014, přinášela by tato realizace jisté přínosy pro obec Kokory. Tyto přínosy by se promítly do ekonomické i ekologické oblasti. Konkrétně by obec dosáhla snížení podílu biologicky rozložitelného odpadu na směsném komunálním odpadu, vzniklé hnojivo by bylo využito přímo v místě vzniku odpadu a dále by obec dosáhla ekonomické úspory v obecním rozpočtu a to díky snížení objemu

směsného komunálního odpadu. Obec by také plnila svou legislativní povinnost, kterou obci ukládá zejména směrnice Rady EU, týkající se nakládání s odpady a nemusela by se potýkat s možnou hrozbou sankcí za neplnění této směrnice.

Projekt lze hodnotit pozitivně a samotný výstup projektu bude mít zcela jednoznačně pozitivní vliv na životní prostředí. I přes přísné podmínky a několikanásobnou kontrolu žádosti a celkového projektového záměru lze posoudit, že tento projektový záměr společně s žádostí má šanci na získání rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Sama za sebe, jako občan této obce a zpracovatelka projektového záměru a žádosti o dotaci, jsem toho názoru, že s ohledem na výše uvedené skutečnosti a pozitiva projektu by projekt mohl být úspěšný a doufám v jeho uskutečnění. Jako velké pozitivum se jeví také včasné podání žádosti, a to v prvních 14 dnech od vypsání výzvy pro podávání žádostí. Pokud by byla žádost úspěšná, rok 2014 by byl o to více úspěšným rokem na dotace, což by mohlo vyvolat spokojenost jak ze strany vedení obce, tak i ze strany občanů a obec Kokory by se tak mohla pustit do dalšího administrativního koloběhu získání dotací na nový projekt, který by obci Kokory jistě pomohl v jejím rozvoji, prospěchu a spokojenosti jejích občanů.

Stanovené cíle diplomové práce byly dosaženy v celém rozsahu.

Seznam použité literatury a prameny

Knižní zdroje

BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-111-6.

BUDÍK, Josef. *Evropské strukturální fondy a jejich využívání*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2009, 79 s. ISBN 978-807-4080-142.

EUROPEAN COMMISSION. *Cohesion Policy 2007-13: commentaries and official texts* [online]. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2007 [cit. 2014-03-08]. ISBN 92-79-03805-2. 164 s. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2007/publications/guide2007_en.pdf.

EUROPEAN COMMISSION. *The Multiannual Financial Framework 2014 – 2020 and EU budget 2014 – The Figures* [online]. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2013 [cit. 2014-03-08]. ISBN 978-92-79-34348-3. 28 s. Dostupné z: <http://bookshop.europa.eu/en/multiannual-financial-framework-2014-2020-and-eu-budget-2014-pbKV0413055/?CatalogCategoryID=mpgKABstFogAAAEjbIUY4e5K>.

HENDRYCH, Dušan et al. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 837 s. ISBN 978-807-4000-492.

JANKŮ, Martin. *Právní systém evropských společenství*. 1. vyd. Praha, 2002, 163 s. ISBN 80-722-6806-6.

KULA, David. *Appraisal of comprehensive investment projects financed from the EU funds in the Czech Republic*. Praha: Oeconomica, 2011. ISBN 978-80-245-1867-1.

MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Brno, 2009, 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5.

NOVOTNÁ, Martina. *Regionální politika EU*. 1. vyd. Ostrava: Vysoká škola báňská, 2007, 206 s. Studijní opora pro distanční vzdělávání. ISBN 978-802-4814-131.

ONDŘEJ, Jan. *Ekonomické a právní aspekty podnikání v Evropské unii*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-558-2.

Příprava projektů v rámci strukturálních fondů EU dokumentovaná na praktické případové studii: informační brožura pro předkladatele projektů fondů EU. Vyd. 1. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, Odbor komunikační strategie, 2003, 46 s. ISBN 80-863-4544-0.

SVOBODA, Pavel. *Úvod do evropského práva.* 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010, 304 s. ISBN 978-807-4003-134.

TAUER, V., H. ZEMÁNKOVÁ a J. ŠUBRTOVÁ. *Získejte dotace z fondů EU: tvorba žádosti a realizace projektu krok za krokem: metodika, pravidla, návody.* Vyd. 1. Brno, 2009, 160 s. ISBN 978-80-251-2649-3.

TOMÁŠEK, Michal et al. *Právo Evropské unie.* Vyd. 1. Praha: Leges, 2013, 494 s. Student (Leges). ISBN 978-80-87576-53-3.

TÝČ, Vladimír. *Základy práva Evropské unie pro ekonomy.* 6. přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2010, 301 s. ISBN 978-808-7212-608.

VILAMOVÁ, Šárka. *Jak získat finanční zdroje Evropské unie.* 1. vyd. Praha: Grada, 2004, 196 s. ISBN 80-247-0828-0.

WOKOUN, René. *Strukturální fondy a obce.* Vyd. 1. Praha, 2006, 146 s. ISBN 80-735-7138-2.

Článek v odborném časopisu

Cohesion Policy – A Real Driver for Growth in Europe. *PANORAMA Inforegio* [online]. Winter 2013, No. 48. [cit. 2014-03-08]. s. 4-7. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panorama/pdf/mag48/mag48_en.pdf. ISSN 1608-389X.

The 10 Key Points of the Revised Policy. *PANORAMA Inforegio* [online]. Winter 2013, No. 48. [cit. 2014-03-08]. s. 8-9. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panorama/pdf/mag48/mag48_en.pdf. ISSN 1608-389X.

Elektronické dokumenty

EVROPSKÁ KOMISE. *EVROPA 2020: Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění* [online]. Brusel, c2010 [cit. 2014-03-10]. 35 s. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:CS:PDF>.

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Příloha PČ: Příručka pro žadatele o finanční podporu grantovým projektům* [online]. 2005 [cit. 2014-03-16]. 131 s. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/file/7261/>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Dohoda o partnerství pro programové období 2014 – 2020* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, únor 2014 [cit. 2014-03-08]. 197 s. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/67fc8a24-7212-46fa-8aa2-ba44315594a4/Dohoda_o_partnerstvi_SEA_6_2_final.pdf.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007 – 2013* [online]. Praha: MMR-NOK, červen 2012 [cit. 2014-03-18]. 160 s. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/420d168c-9636-460a-a0a7-e9daaf7651f0/MMZ_2012_05_420d168c-9636-460a-a0a7-e9daaf7651f0.pdf.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *LVIII. výzva Ministerstva životního prostředí* [online]. Únor 2014 [cit. 2014-03-27]. 15 s. Dostupné z: http://www.opzp.cz/soubor-ke-stazeni/51/15408-OPZP%20LVIII%20vyzva_02-2014_fin.pdf.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Operační program Životní prostředí: Implementační dokument* [online]. Prosinec 2013 [cit. 2014-03-27]. 210 s. Dostupné z: http://www.opzp.cz/soubor-ke-stazeni/51/15336-00_id_opzp_30_12_13.pdf.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Plán výzev OPŽP pro individuální projekty* [online]. Únor 2014 [cit. 2014-03-27]. Dostupné z: http://www.opzp.cz/soubor-ke-stazeni/51/15362-plan_vyzev_02_2014_opzp.pdf.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Programový dokument OPŽP pro období 2007 – 2013* [online]. Březen 2014 [cit. 2014-03-28]. 200 s. Dostupné z: http://www.opzp.cz/soubor-ke-stazeni/51/15458-pd_opzp_brezen_2014.pdf.

Právní předpisy

Council Directive 1999/31/EC of 26 April 1999 on the landfill of waste. Official Journal L 182, 16/07/1999.

Council Regulation (EC) No 1083/2006 of 11 July 2006 laying down general provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund and the Cohesion Fund and repealing Regulation (EC) No 1260/1999.

Council Regulation (EC) No 1084/2006 of 11 July 2006 establishing a Cohesion Fund and repealing Regulation (EC) No 1164/94.

Regulation (EC) No 1080/2006 of the European Parliament and of the Council of 5 July 2006 on the European Regional Development Fund and repealing Regulation (EC) No 1783/1999.

Regulation (EC) No 1081/2006 of the European Parliament and of the Council of 5 July 2006 on the European Social Fund and repealing Regulation (EC) No 1784/1999.

Regulation (EC) No 1082/2006 of the European Parliament and of the Council of 5 July 2006 on a European grouping of territorial cooperation (EGTC).

Regulation (EU) No 1299/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 on specific provisions for the support from the European Regional Development Fund to the European territorial cooperation goal.

Regulation (EU) No 1300/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 on the Cohesion Fund and repealing Council Regulation (EC) No 1084/2006.

Regulation (EU) No 1301/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 on the European Regional Development Fund and on specific provisions concerning the Investment for growth and jobs goal and repealing Regulation (EC) No 1080/2006.

Regulation (EU) No 1302/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 amending Regulation (EC) No 1082/2006 on a European grouping of territorial cooperation (EGTC) as regards the clarification, simplification and improvement of the establishment and functioning of such groupings.

Regulation (EU) No 1303/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 laying down common provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund, the Cohesion Fund, the European Agricultural Fund for Rural Development and the European Maritime and Fisheries Fund and laying down general provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund, the Cohesion Fund and the European Maritime and Fisheries Fund and repealing Council Regulation (EC) No 1083/2006.

Regulation (EU) No 1304/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 on the European Social Fund and repealing Council Regulation (EC) No 1081/2006.

Směrnice Ministerstva životního prostředí č. 12/2012 ze dne 24. června 2013 pro předkládání žádostí a o poskytování finančních prostředků pro projekty z Operačního programu Životní prostředí včetně spolufinancování ze Státního fondu životního prostředí České republiky a státního rozpočtu České republiky – kapitoly 315 (životní prostředí).

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Internetové zdroje

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Demografické údaje za obce ČR* [online]. c2014 [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: http://www.czso.cz/cz/obce_d/.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE)* [online]. c2014 [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_\(cz_nace\)](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_(cz_nace)).

ČT 24 - ČESKÁ TELEVIZE. *Čerpání peněz z EU – nemizející slabina ČR* [online]. Praha, c1996-2014, 8. 1. 2014 [cit. 2014-03-08]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/257506-cerpani-penez-z-eu-nemizejici-slabina-cr/>.

EURACTIV. *Struktura nových operačních programů na roky 2014 – 2020 v České republice* [online]. c2004-2014, 3. 7. 2013 [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/analyza/struktura-novych-operacnich-programu-na-roky-2014-2020-v-ceske-republice-010948>.

EUROPEAN UNION. *The Multiannual Financial Framework 2014 – 2020 – Frequently Asked Questions* [online]. Last update 19. 11. 2013 [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-1004_en.htm.

EUROSKOP. *Česko nevyčerpá z fondů EU až 63 miliard Kč* [online]. Praha: Euroskop, 6. 3. 2014 [cit. 2014-03-08]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8952/23689/clanek/cesko-nevycerpa-z-fondu-eu-az-63-miliard-kc/#>.

EUROSKOP. *Finanční rámec 2014 – 2020* [online]. Praha: Vláda České republiky, c2005-14 [cit. 2014-02-03]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8905/sekce/financni-perspektiva-2007-2013/>.

EVROPSKÁ KOMISE. *Evropský sociální fond: Co je ESF?* [online]. 28. 1. 2013 [cit. 2014-03-08]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=35&langId=cs>.

EVROPSKÁ KOMISE. *Politika soudržnosti 2014 – 2020* [online]. Poslední aktualizace: 10. 3. 2014 [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/eligibility/index_cs.cfm.

GOOGLE. *Google Maps* [online]. Google: Data map, c2014 [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: <http://goo.gl/maps/fr8KF>.

HOSPODÁŘSKÁ KOMORA ČR. *Dohoda o partnerství pro programové období 2014 – 2020* [online]. Leden 2014 [cit. 2014-03-17]. Dostupné z: <http://www.komora.cz/pro-podnikani/legislativa-a-normy/pripominkovani-legislativy/nove-materialy-k-pripominkam/180-13-dohoda-o-partnerstvi-pro-programove-obdobi-2014-2020-t-2-1-2014.aspx>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. MMR: *Základní obrysy budoucího programového období 2014 – 2020 jsou schváleny* [online]. 28. 11. 2012 [cit. 2014-03-17]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2012/MMR-Zakladni-obrysy-budouciho-programoveho-2014-20>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. *Fondy Evropské unie: 26,7 miliard € pro Českou republiku* [online]. [cit. 2014-02-02]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. *Jak na projekt* [online]. [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Jak-na-projekt>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. *Pravidlo N+2* [online]. [cit. 2014-02-02]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/P/Pravidlo-N-2>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. *Programy 2007 – 2013* [online]. [cit. 2014-02-02]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: Strukturální fondy. *Příprava období 2014 – 2020* [online]. [cit. 2014-03-16]. Dostupné z: <http://strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Kohezni-politika-EU>.

OBEC KOKORY. *Historie a zajímavosti* [online]. c2014 [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: <http://www.obeckokory.cz/index.php?nid=9708&lid=cs&oid=2035488>.

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ. *Jak podat žádost* [online]. [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/sekce/26/jak-podat-zadost/>.

SDRUŽENÍ OBCÍ MIKROREGIONU DOLEK. *Obce v mikroregionu* [online]. c2014 [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: <http://www.dolek.cz/index.php?nid=1290&lid=cs&oid=122658>.

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *Veřejná podpora* [online]. c2012 [cit. 2014-03-24]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora.html>.

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Národní strategický referenční rámec: Strategický dokument v oblasti operačních programů* [online]. Vláda ČR, c2009-2014 [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/predstavujeme/narodni-strategicky-referencni-ramec-strategicky-dokument-v-oblasti-operacnich-programu-38806/>.

Jiné zdroje

Český statistický úřad (ČSÚ) [databáze online]. Praha: ČSÚ, 2014 [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=5&pro_1_154=514152&cislotab=MOS+ZV01. Veřejná databáze Českého statistického úřadu.

Interní materiály obce Kokory

Webové rozhraní aplikace BENE-FILL [online]. [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <https://opzp-benefill2.sfzp.cz/user/login.html>.

Seznam zkratk

CBA	Cost – Benefit Analysis – Analýza nákladů a přínosů
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development – Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EMFF	European Maritime and Fisheries Fund – Evropský námořní a rybářský fond
ERDF	European Regional Development Fund - Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	European Social Fund - Evropský sociální fond
ESIF	European Structural and Investment Funds – Evropské strukturální a investiční fondy
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
HND	Hrubý národní důchod
IČO	Identifikační číslo osoby
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
n. m.	nad mořem
NUTS	Nomenclature Unit of Territorial Statistic – Nomenklatura územních statistických jednotek
OP	Operační program
ROP	Regionální operační program
VFR	Víceletý finanční rámec

Seznam obrázků

Obrázek 2.1 Fondy regionální politiky EU pro období 2007 – 2013 a cíle	21
Obrázek 2.2 Jednotlivé návaznosti a struktura v období 2014 – 2020	23
Obrázek 3.1 Průběh čerpání finančních prostředků z fondů EU	34
Obrázek 3.2 Projektový cyklus	36
Obrázek 4.1 Harmonogram administrativních kroků LVIII. výzvy, prioritní osy 4, oblast podpory 4.1	58
Obrázek 4.2 Harmonogram kroků od příprav až po realizaci projektu „Využití biologicky rozložitelného odpadu v obci Kokory“	65

Seznam tabulek

Tabulka 2.1 Rozdělení prostředků fondů EU v rámci cílů regionální politiky v období 2007 – 2013	17
Tabulka 2.2 Základní rozdíly v programovacím období 2007 – 2013 a 2014 – 2020	30
Tabulka 4.1 Vývoj počtu obyvatel obce Kokory	52
Tabulka 4.2 SWOT analýza obce Kokory	53
Tabulka 4.3 Nejvýznamnější investiční akce, na které byly poskytnuty dotace v období 2007 – 2013 a v průběhu 1. čtvrtletí roku 2014	55
Tabulka 4.4 Alokace finančních prostředků v rámci LVIII. výzvy OP Životní prostředí	56
Tabulka 4.5 Propočet celkové kapacity plánovaného množství pořízených kompostérů	64
Tabulka 4.6 Propočet předpokládaných nákladů na projekt „Využití biologicky rozložitelného odpadu v obci Kokory“	66

Seznam grafů

Graf 2.1 Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle regionální politiky v ČR v období 2007 – 2013	17
Graf 2.2 Finanční alokace kohezní politiky 2014 – 2020 (mld. €, v současných cenách)	26
Graf 4.1 Zájem domácností obce Kokory o kompostovací zařízení	60
Graf 4.2 Zájem o jednotlivé druhy kompostérů	61
Graf 4.3 Limity proplacené podpory projektu obce Kokory	68

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 24.4.2014.....

Bc. Eva Kupková.....

Bc. Eva Kupková

Seznam příloh

- Příloha č. 1 Způsobilost členských států EU k čerpání z fondů ERDF a ESF
- Příloha č. 2 Seznam OP ESIF s orientačními přiděly pro každý fond na období 2014 – 2020
(v €)
- Příloha č. 3 Diagram logistiky podání žádosti a výběru projektů žadatelů
- Příloha č. 4 Lokalizace obce Kokory a její katastrální území
- Příloha č. 5 Dotazník obce Kokory
- Příloha č. 6 Předložená podoba projektového záměru k projektu obce Kokory
- Příloha č. 7 Analýza potenciálu produkce odpadů pro projekt „Využití biologicky
rozložitelného odpadu v obci Kokory“
- Příloha č. 8 Stanovisko Krajského úřadu Olomouckého kraje
- Příloha č. 9 Originální verze žádosti o poskytnutí podpory k projektu obce Kokory